A
JEWISH
CANADIAN
DAILY

CIRCULATED
ALL OVER
CANADA
AND ABROAD

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

א נאציאנאל־אידי-
שע צייטונג פאר
אידישע און קאנאדי-
שע ענינים בפרט
און פאר אלוועלט-
ליכע ענינים בכלל,
און וועלכע איז אנ-
ערקענט איבעראל
אלס אזעלכע. —

VOLUME III. No. 1074 Toronto Monday September 18 1916

כ' אלול פרשה נצבים וילך תרע"ו

מאנטאג דער 18-טער סעפט. 1916

PRICE : ONE CENT

A S Freidus
New York
The Public Library
476 Fifth Ave.
CITY

רוסען ווידער ארום האליטש

נעהמען 3000 דייטשע און עסטרייכישע געפאנגענע, עלליים זיעגען אויף אלע פראנטען, דייטשער קייזער בעריהמט זיך מיט א זיעג

פעטראגראד סעפטעמבער 17.

די רוסען האבען ווידער געהאט א גרויסען זיעג אויף זייער וועג צו לעמבערג, מעלדעט אן אפיציעלער רוסישער בעריכט וועלכער איז דא היינט פערעפענטליכט געווארען פון דעם רוסישען קריעגס אמט.

די רוסען קומען אלץ נעהענטער צו די טויערען פון האליטש, און עס איז בלויז א פראגע פון א גאנץ קורצער צייט, און זיי וועלען די שטאדט האבען אין זייערע הענד, דאס מיינט אז זיי וועלען דאן האבען א גאנץ פרייען וועג צו לעמבערג.

די רוסען האבען אויך אין זייער אטאקע אויף האליטש פערנומען 3 טויזענד דייטשע און טערקישע געפאנגענע.

דער אפיציעלער רוסישער בעריכט לעזט זיך ווי פאלגט:

אין דעם ראיאן דרום פון דער בזשיזני אויף דער העכסטער זייט פון דער זלאטא ליפא זיינען פארגעקומען גרויסע שלאכטען. אונזערע טרופען האבען געמאכט איינגע אטאקעס און האבען פערנומען פילע עסטרייכישע און דייטשע פאזיציעס צוזאמען מיט פילע געפאנגענע.

אונזערע טרופען האבען אויך אטאקירט די פארוויסאקא האליטש אייזענבאהן ליניע.

די דייטשען האבען דארטען געליטען א גרויסע מפלה, חוץ דעם וואס זיי האבען אויף'ן פעלד איבערגעלאזען כמעט טויטע האבען מיר אויך פערנומען 3174 געפאנגענע און 34 דייטשע אפיציערען חוץ דעם האבען מיר פערנומען אין יענעם געגענד 537 טערקישע געפאנגענע און 14 טערקישע אפיציערען.

איטאליענער זיעגען

רוים סעפטעמבער 17

אן אפיציעלער בעריכט מעלדעט אז די איטאליענער האבען געהאט א גרויסען זיעג אויף זייער וועג צו טריעסט צוריקשטויסענדיג די עסטרייכער אויף א גרויסען פראנט.

די איטאליענער האבען פערנומען פילע עסטרייכישע פאזיציעס און געפאנגענע אין דעם געגענד פון קארסא.

ענגלענדער נעהמען געפאנגענע

לאנדאן סעפטעמבער 17

אויף דעם סאם פראנט מעלדעט אן ענגלישער בעריכט האבען די ענגלענדער און פראנצויזען ווידער צוריק געשטויסען די דייטשען אויף א גרויסער שטרעקע פערנעהמענדיג א גאנצע דייטשע פערטהיידיגונגס ליניע.

און ווי דער בעריכט מעלדעט האבען די ענגלענדער אין די לעצטע פיער טעג פערנומען 4 טויזענד דייטשע געפאנגענע און פיעל אמוניציאן.

קלאוקמאכער שטימען היינט וועגען א גענעראל סטרייק

ווי עס ווייזט אויס וועט זיך קענען ניט אויסדרעהען פון א גענעראל קלאוקמאכער סטרייק.

אין אלע גרעסערע שטעדט פון קענעדע ווערט די פראגע פערהאנדעלט.

מאנטרעאל גרייט זיך גאנץ שטארק צו דעם, און אין אלע לאקאלען ווערט אנגעפיהרט א פיבערהאפטיגע טהעטיגקייט, מען גרייט זיך שטארק.

[illegible] האבען אויך זיך גענומען שטארק גרייטען אויף היינט איז פערופען געווארען א ספעציעלע פערזאמלונג פון אלע קלאוקמאכערס וואו עס וועלען דיסקוטירט און בעשטימט ווערען פלענער וועגען דעם געפלאנטען גענעראל סטרייק.

מר. שלעזינגער דער פרעזידענט פון דער אינטערנעישאנאל יוניאן ווערט ערווארטעט דא אין טאראנטא ניט שפעטער ווי אין אנפאנג פון דער קומענדער וואך. און אזוי שנעל ווי ער וועט קומען וועט די זאך בעשטימט ווערען ווען און ווי אזוי דער גענעראל סטרייק זאל אנגעפיהרט ווערען.

אלענפאלס די היגע קלאוק מאכער גרייטען זיך.

רוסען קאנטראלירען רומעניען

רוסען נעהמען איבער די אויפזיכט אויף דער רעגיערונג

בערלין סעפטעמבער 18

די פאסישע צייטונג דרוקט א בעריכט פון א פערזאן וועלכע איז געקומען פון בוקארעסט רומעניען, אז אזוי שנעל ווי רומעניען האט ערקלעהרט קריעג האבען די רוסישע בעאמטע איבערגענומען די גאנצע רומענישע רעגיערונג, און ווי עס ווערט ערקלעהרט זיינען די רוסען פאראנטווארטליך פאר די פאגראמען וועלכע זיינען אנגעפאנגען געווארען אין בוקארעסט און האבען זיך פערשפרייט איבער אנדערע רומענישע שטעדט ווי יאסי גאלאץ, איזמאילא און אנדערע.

גלייך ווי די רוסען זיינען אריין אין רומעניען, ווערט ערקלעהרט האבען זיי באלד אנגעפאנגען אויפצופיהרען זייערע פאראנדקעס, זיי האבען פערבאטען דעם שנאפס פערקויף. זאגאר די רומענישע פאליציי שטעהט אונטער דער אויפזיכט פון רוסישע טשינאווניקעס.

רוסישע בעאמטע קאנטראלירען אויך פאלשטענדיג די צפון מזרח טהייל פון רומעניען, אלע פעסטונגען און אייזענבאהן ליניעס שטעהען אין יענעם געגענד אונטער זייער אויפזיכט.

פערשטעהט זיך אז דער בעריכט קומט פון א דייטשער קוועלע און מען קען אויף דעם ניט לייגען קיין פיעל געוויכט.

קייזער בעריהמט זיך אז די רומעניער זיינען געשלאגען

בערלין סעפטעמבער 17

דער אפיציעלער דייטשער בעריכט וועלכער איז דא פערעפענטליכט געווארען מעלדעט אז פאן מאקענזענס ארמיי האט געהאט א גרויסען זיעג אין דער דאברודזשא פראווינץ איבער דער רוסישער און רומענישער ארמיי.

דער בעריכט מעלדעט אז אונטערען שטארקען דרוק פון די בולגארען און דייטשען האבען זיך די רוסען און רומעניער געמוזט צוריק ציהען.

קייזער ווילהעלם בעטראכט פאן מאקענזענס זיעג פאר א פאלשטענדיגען, ווייל ער האט ספעציעל צוליעב דעם טעלעגראפירט דער קייזערין פאלגענדעס:

"איך האב ערהאלטען א טעלעגראמע פון פעלד מארשאל פאן מאקענזען וועלכער מעלדעט מיר אז ער האט געהאט א זעהר גרויסען זיעג איבער די רומענישע און רוסישע ארמייען.

און א אפיציעלער בעריכט מעלדען די רומעניער אויך אז זיי זיינען געצוואונגען געווען זיך צוריקצוציהען ווייטער צו צפון.

בולגארען האבען גענומען געפאנגענע

סאפיא סעפטעמבער 17

אן אפיציעלער בעריכט וועלכער איז דא פערעפענטליכט געווארען מעלדעט אז די רומעניער און די רוסען האבען זיך צוריק געצויגען אויף א פראנט פון זיבעציג מייל אין דער געגענד פון דאברודזשא.

דער בעריכט מעלדעט אויך אז ביז דעם דרייצעהנטען סעפטעמבער זיינען אין דאברודזשא געפאנגענע געווארען 28 טויזענד רומענישע סאלדאטען און 522 אפיציערען זיי האבען אויך פערכאפט פון די רומענער 130 קאנאנען און 62 מאשין קאנאנען אויסער אנדערע וואפען און אמוניציע.

ווערט זיין א דריטע פארטיי צו די קומענדע וואהלען

א סברא אז אין די קומענדע וואהלען וועלען זיין קאנדידאטען פון א דריטער פארטיי. — אן אמת'ע פאלקס פארטיי

——) : : (——

אטאווא סעפטעמבער 17

א היבש ביסעל אינטערעסאנטע קאמענטארען האט דא ארויסגערופען דער קלאנג אז צו די קומענדע פארלאמענט וואהלען וועלען די בירגער האבען צו שטימען ניט נור פאר די קאנדידאטען פון די צוויי עקזיסטירענדע פארטייען נור אויך פאר די קאנדידאטען פון א דריטער פארטיי.

ווער עס זיינען די הויפט גרינדער פון דער דריטער פארטיי און ווי אזוי די דריטע פארטיי וועט זיך רופען און וואס עס וועט זיין מיט איהר פלאטפארמע איז נאך דערווייל ניט בעוואוסט.

פון פערשיעדענע קוועלען אבער האט מען זיך דערוואוסט אז די גרינדונג פון דער פארטיי וועט זיין אין טאראנטא, און אזוי ווי דער חסרון פון דער איצטיגער רעגיערונג בעשטעהט אין דעם וואס זי איז א פארטיי רעגיערונג און פאסט ניט אויף אויף די פאלקס אינטערעסען פאלגליך איז די טענדענץ אז די נייע פארטיי זאל זיך רופען פאלקס פארטיי.

עס ווערט אנגעוויזען אז די איצטיגע רעגיערונג איז א פאלשטענדיגער דורכפאל אין אלע הינזיכטען. ערשטענס האט די אנגענפירט אז זי האלט אין אויפארבייטען א נייעם רעקרוטירונג פלאן, אבער דער פלאן איז ניט פארטיג, און די צאהל פון נייע רעקרוטען איז שטארק געפאלען, און ביז דער נייער פלאן וועט פארטיג ווערען וועלען שוין די אומשטענדען זיין אנדערע און דער פלאן וועט שוין דאן זיין ניט צוגעפאסט צו די צושטענדע.

צווייטענס קאנסקריפשאן האבען זיי מורא איינצופיהרען דערפאר ווייל קוויבעק וועט קיינמאהל ניט איינשטימען דערצו. כאטש דאס גאנצע פאלק פערלאנגט קאנסקריפשאן האבען אבער די קאבינעט מיניסטארען מורא דאס צו אונטערנעהמען און טענה'ן אז פאר קענעדע איז דאס אן אונמעגליכקייט.

אויך ווערט אנגעוויזען אז דאס לאנד ווערט הערדריקט פון דער שווערער לאסט פון די הויכע פרייזען אויף עסענווארג, וואס די טראסטס האבען געהעכערט, און אויב א מוניציפאליטעט וואלט געוואלט עטוואס טהאן אין דעם און העלפען איהרע בירגער ווערט דאס איהר ניט ערלויבט ניט די פראווינציעלע און ניט די אטאווא רעגיערונג טהוט עטוואס אין דעם.

און די סברא איז אז ווען עס וואלטען אריין אין פארלאמענט א געניגענדע צאהל אונאבהענגיגע מיטגליעדער וואלטען זיי אנגעמאכט א גאנצע רעוואלוציע וועלכע וואלט געבראכט באלדיגע נוצען צום פאלק, און די צייט איז גאנץ רייף פאר אזא רעוואלוציע, די איינציגע צרה איז נאר וואס ביז איצט האבען די מענשען וואס זיינען פעהיג און וואלטען געוואלט מאכען דעם אנפאנג האבען עס ניט געוואגט דאס צו טהאן. און איצט וועט וואהרשיינליך דער אנפאנג געמאכט ווערען.

קיין שלום מעהר אין קאנגרעס בעוועגונג

נאציאנאלע ארבייטער קאמיטע וויל ניט מעהר פערהאנדלען וועגען שלום

——) : : (——

(ספעציעל צום אידישען זשורנאל)

ניו יארק סעפטעמבער 17

יעצט איז שוין זיכער אז קיין שלום אין דער אמעריקאנער קאנגרעס בעוועגונג וועט ניט זיין, אונטער קיינע אומשטענדען סיידען די אמעריקאנער דזשואיש קאמיטע וועט זיך פריוויליג אנשליסען אן דער נאציאנאלער ארבייטער קאמיטע.

ביי דער לעצטער זיצונג פון דער נאציאנאלער ארבייטער קאמיטע איז איינשטימיג בעשלאסען געווארען אבצוברעכען אלע ווייטערע פערהאנדלונגען מיט דער אמעריקאן דזשואיש קאמיטע. ווייל עס האט זיי שוין דערעסען דיא אונטערהאנדלונגען, און די דעלעגאטען צו דער עקזעקוטיוו פון דער קאנפערענץ, זיינען בעאויפטראגט געווארען פון דער פערזאמלונג זיין זאלען אפען ערקלעהרען אז די נאציאנאלע ארבייטער קאמיטע וויל אויף ווייטער ניט אונטערהאנדלען וועגען שלום און אויב שלום פערהאנדלונגען וועלען זיך אנפאנגען זאלען זיי אין דעם קיין אנטהייל ניט נעהמען.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען אז ביים ספעציעלען מיטינג וועלכער וועט שטאטפינדען דעם קומענדען דאנערשטאג זאל אנגעפאנגען ווערען צו טהאן פראקטישע ארבייט פאר צוזאמענרופען דעם געפלאנטען קאנגרעס.

אידישער סאלדאט שטארבט נאך אן אפעראציע

מאָרים בערמאן 19 יאהר אלט פון 22 באַרדאן סטריט, א סאלדאט פון דעם 208-טען באטאליאן איז נעכטען געשטארבען אין זיין היים און איז בעערדיגט געווארען אויף'ן בית עולם פון דער רוסישער שוהל.

בערמאן האט זיך אנגעשלאסען אין דעם 208-טען באטאליאן אין אפריל און איז אין גאנצען געווען אין דיענסט 6 וואכען.

זייענדיג אין ניאגרא קעמפ עטליכע וואכען איז ער קראנק געווארען, ער איז דאן אריבערגעפיהרט געווארען אין ביים האספיטאל אין עקסהיבישאן, וואו ער איז אפערירט געווארען אויף א קענסער פון וועלכען ער האט געליטען פאר א לענגערער צייט. נאך דער אפעראציאן איז ער אריבערגעפיהרט געווארען אין דעם אלטען דזשענעראל האספיטאל.

דער פערשטארבענער לאזט איבער עלטערען, ברידער און שוועסטער. זיין פאטער אברהם בערמאן איז א פעדלער וועלכער געפינט זיך יעצט אונטערוועגס און ווייס נאך ניט פון דעם אונגליק וועלכער האט געטראפען אין זיין פאמיליע.

מר. ה. וויינבערג
פרעזידענט פון'ם "אידישען זשורנאל"
שיקט
געלד קיין רוססלאנד
לויט'ן טאגעס קורס
35c.
(פאר'ן רובעל)
מיר שיקען אויך טעלעגראפיש.
געלד געשיקט נאך אלע טהיילען פון : : : דער וועלט. : : :

הונדערטער אידען מוזען צוריק געהן פון מיקאל שוהל

גרויסע ערעפענונג פון דער מיקאל שוהל, ארום פיער טויזענד דאלאר נעזאמעלט, פילע פראמינענטע קריסטען ביי דער ערעפענונג

איינע פון די שענסטע און הערליכסטע צערעמאניעס וואס עס איז ווען געזעהען געווארען אין טאראנטא איז נעכטען פארגעקומען ביי דער ערעפענונג פון דער מיקאל סטריט שוהל „בית המדרש הגדול חברה תהלים''.

ארום איינס א זייגער האבען מאסען מענשען גענומען קומען צו דער שוהל ביי צו וואהנען די ערעפענונג. אריינגעלאזען געווארען זיינען אבער נאר די יעניגע וועלכע האבען געהאט דאס גליק צו האבען א איינלאדונגס קארטע. די איבעריגע האבען זיך געמוזט צופרידענשטעלען בלויז מיט בעטראכטען די שוהל פון אויסווענדיג.

רבי דזשייקאבס אנגעטהאן אין טלית האט צוזאמען מיט די יעניגע וואס האבען געקויפט צו עפענען די שוהל פערלאזען די שוהל. די עלעקטריק איז פערלאשען געווארען. רבי דזשייקאבס האט דאן דריי מאהל אנגעקלאפט אין טיהר זאגענדיג דעם פסוק זהה השער לד' צדיקים יבואו בו, און באלד האט מר העליסאן וועלכער האט בעצאהלט פופציג דאלאר פאר אנצינדען די עלעקטרישע לעמפלאך א קוועטש געגעבען דעם באטאן און די גאנצע שוהל איז מיט אמאל בעגאסען געווארען מיט א שטראם ליכטיגקייט. מר. מילער פון יאנג סטריט האט בעקומען דעם שליסעל פון דער שוהל פאר ערעפענען זי פאר וועלבעס ער האט בעצאהלט צוויי הונדערט דאלאר. חזן מאנאוויטש בעגלייט פון זיין כאהר האט געזונגען „מה נורא המקום הזה'' און עס האבען זיך אנגעהויבען די הקפות מיט די פאסיגע פסוקים עס זיינען אויך אריינגעבראכט געווארען די ספרים וועלכע האבען אין צייט פון איבערארבייטען די שוהל זיך געפונען אין אן אנדער טהייל פון דער שוהל און זיינען אריינגעשטעלט אין ארון קודש, וועלכער איז יעצט דער שענסטער טהייל פון דער שוהל. די צערעמאניע איז דורכגעפיהרט געווארען אונטער דער אויפזיכט פון רבי דזשייקאבס.

דער פארזיצענדער פון דער ערעפענונגס צערעמאניע איז געוועזען מר. באכראך, וועלכער איז פארגעשטעלט געווארען פון מר. ק. ל. שאפירא, פרעזידענט פון דער שוהל.

מר. באכראך האט אין א זעהר שעהנער רעדע ערקלעהרט די וויכטיגקייט פון דער שוהל, וואס עס האט בעוויזען די מיטגליעדער פון דער מיקאל שוהל צו מאכען אזוי פיעל אויסגאבען צו האבען ביי היינטיגען טאג די שענסטע שוהל אין אמעריקא. ער שטעלט דאן פאר מר. ס. לעווינטער, עקס טרעזשורער און יעצטיגער טראסטים פון דער שוהל, וועלכער פאנגט אן צו פערקויפען די פערשיעדענע כבודים.

מר. העליסאן האט בעצאהלט פופציג דאלאר פאר אנצינדען די עלעקטרישע לאמפען.

מר. מילער פון יאנג סטריט האט געקויפט צו עפענען די שוהל פאר צוויי הונדערט דאלאר.

מר. מ. געבירטיג עקס. פרעזידענט פון דער שוהל האט געקויפט אנצוצינדען דעם נר תמיד וועלכער בלייבט שוין ברענען פאר אייביג אין דער שוהל פאר צוויי הונדערט דאלאר.

מר. קעמען האט בעצאהלט 70 דאלאר פאר פתיחת הארון צום אריינשטעלען די ספרים.

מר. הערי לעווינטער האט בעצאהלט הונדערט פינף און אכטציג דאלאר פאר אנצינדען די מנורה איבערן ארון קודש.

דעם גרעסטען כבוד האט געקויפט מר. באכראך נעמליך ער האט בעצאהלט טויזענד דאלאר פאר די לוחות.

צווישען די כבודים איז אויך פערקויפט געווארען ווער עס זאל אריינברענגען די ספרים, און וועמענס נעמען עס זאלען אויך געשטעלט ווערען ביי די עשרת הדברות. פאלגענדע האבען געקויפט אריינצוברענגען די ספרים. מר. שניידערמאן, מר. מ. פולאן, מר. גודמאן מר. משה פולאן, מ. טיילאר. מר. אלט האט געקויפט א בארגיין אריינצוברענגען דריי ספרים פאר צוואנציג דאלאר, וועהרענד די ערשטע האבען בעצאהלט צו פערציג און פינף און צוואנציג פאר איינעם.

די שבטים האבען געקויפט מר. מילער שבט ראובן, מר. רייזער שבט שמעון. מר. ה. קלייווער שבט לוי, מר. ווהייט שבט יהודה, מר מ. קלייוואר שבט ישכר.

אזוי ווי פערקויפען אלעס וואלט פערנומען פיעל צייט, זיינען דעריבער פילע כבודים איבערגעלאזען געווארען צו פערקויפען די קומענדע ימים טובים ווען עס וועט זיין מעהר צייט, און דער טשערמאן האט דאן פארגעשטעלט רבי גארדאן, דער רב פון דער דארטיגער שוהל אלס רעדנער.

רבי גארדאן האט אין א זעהר גייסט רייכער רעדע ערקלעהרט די בעדייטונג פון א מקום קדוש פאר דעם אידען, ערקלעהרענדיג אז דאס איז דער פלאץ וואס רופט ארויס נאציאנאל רעליגיעזע בעגייסטערונג פאר דעם אידען. פונקט ווי די סוכה אדער תפילין רופען ארויס דעם רעליגיעזען געדאנק פון דעם אידען. ער שטעלט זיך איבערהויפט אב איבער דעם געדאנק פון גרינדען שוהלען, וואו דער איד זאל קענען קומען שעפען דעם רעליגיעזען גייסט. ווען יעקב אבינו האט געשטעלט די ערשטע שוהל האט ער איהר א נאמען געגעבען „בית''. דאס צייגט אונז אז די שוהל דארף זיין אונזער הויז. אונזער פלאץ וואו צו קומען מיט רעספעקט לערנען די רעליגיאן די היסטאריע דערצעהלט אונז אז ווען מען האט אידען פערבאטען צו בויען עפענטליכע שוהלען האבען אידען אין היילען געמאכט פלעצער וואו צו דאווענען.

ער רעדט אויך איבער דער מיקאל שוהל וועלכע איז רייך אין ספרים, פערמאגט א לייברערי. ביז יעצט האט די שוהל פערמאגט א שעהנע נשמה, יעצט האט זי אויך בעקומען א שעהנעם גוף. ער פערענדיגט דעריבער מיט א דאנק צו די יעניגע וועלכע האבען דער שעהנער נשמה געגעבען א שעהנעם גוף.

רבי דזשייקאבס אלס נעקסטער רעדנער האט דאן געזאגט א תפלה פאר ענגלאנד, פאר איהר נייוויי און ארמיי, אויך פאר דער אנטעריא פראווינץ און די דאמיניאן און קענעדע צוזאמען מיט אלע בעאמטע.

רבי דזשייקאבס האט נאכהער אין א זעהר פאסיגער רעדע ערקלעהרט די אויפגאבע פון א שוהל פאר רעליגיאן. ער האט בעטאנט די פאסיגסטע פסוקים פון חומש. וואס ווייזען אז דער איינציגער פלאץ פאר דעם אידען צו שעפען בעגייסטערונג איז דער רעליגיאנס פלאץ. פונקט אזוי ווי דער פארמער ציהט פון זיין פעלד יניקה, אזוי ציהט דער איד פון דעם מקום קדוש זיין קראפט צו עקזיסטירען.

ער אפעלירט צו אלע אנוועזענדע מיט צו העלפען די שוהל מיט אלע כחות. די שוהל איז יעצט דער שענסטער בעוויז נאכדעם ווי די מיטגליעדער האבען זיך אזוי פיעל אנגעשטרענגט און זי געמאכט לויט די מאָדערנסטע. אז אידען זיינען בערייט צו מאכען אנשטענדיגער און בעסער זייערע געבעט הייזער.

נאך זיין אפיעל איז געמאכט געווארען א קאלעקשאן פון אלע אנוועזענדע וועלכער האט אריינגעבראכט $108.

דער כאהר אונטער דער לייטונג פון מר. ריגעלהויפט האבען דאן געזונגען פילע תפלות.

רבי דזשייקאבס ערקלעהרט דאס צו דער ערעפענונג איז ספעציעל געקומען דער ערוועהלטער ליבעראלער קאנדידאט פון סאוטה וועסט טאראנטא ה. ה. דיווארד וועלכער וועט דא ניט ריידען פון קיין פאליטיק, ער וויל אבער בעדאנקען די ערוועהלער וועלכע האבען איהם געהאלפען ערוועהלען.

א שטורמישע אוואציע וועלכע האט געדויערט פינף מינוטען צייט האט דאן נאכגעפאלגט ווען ה. דיווארד האט זיך אויפגעשטעלט צו ריידען.

ה. ה. דיווארד האט געלאסען ערקלעהרט דאס עס פרייט איהם זעהר וואס ער איז אזוי נאהענט בעקאנט געווארען מיט די אידען. ווען אונזערע שכנים אנדערע קריסטען זאלען אלע זיין מיט אייך בעקאנט, דאן וואלטען זיי גאנץ אנדערש גערעכנט פון אייך. איך זעה דא פיעל יונגע מענשען, פיעל יונגע קינדער אט וואהל זיי געהערען ערצויגען אין די היגע ענגלישע סקוהלס, דאך זעה איך האלט עס זיי ניט אב פון דער רעליגיאן, אזהר איך דען האבען פיעל מיטגעהאלפען אין דער יעצטיגער מלחמה צום גוקסטען פון די עלליים לויט אייער פראצענט, און איך האף דאס ווען עס וועט קומען די צייט ווען דער פריעדען וועט געשלאסען ווערען וועלען די אידען בעקומען אלס בעלוינונג דאס וואס עס קומט זיי, נעווים ווען איהר וואלט געהאט די פריוויליגיעס וואס עס האבען אנדערע פעלקער וואלט. יעדער פאלק געדארפט נעהמען א בוישפיעל פון אייך אלס די נאבעלסטע און רעליגיעזע.

חזן מאנאוויטש זאגט דאן „הנותן תשועה פאר קינג דזשארדזש דעם פינפטען.

עס ווערט פארגעשטעלט אלדערמאן סינגער.

אלדערמאן סינגער ערקלעהרט דאס ער איז ניט פארבערייטעט צו ריידען ביי דער היגער ערעפענונג. ער טהוט עס אבער אויף'ן פערלאנג פון טשערמאן.

אלס עקס פרעזידענט פון דער שוהל, אויך אלס מעמבער בעסער געזאגט אלס איד, פרעהט מיך צו זעהען ווי אזוי די שוהל איז יעצט איבערגעארבייט געווארען לויט די מאדערנסטע און סאניטארישע אומשטענדען. איך האף דאס טאראנטאר אידען וועלען אנערקענען די ארבייט וואס עס ווערט געטהאן אויף'ן רעליגיעזען געביעט. עס איז שוין נאהענט די צייט בעמערקט אלדערמאן סינגער ווען מען וועט זיך מוזען רעכנען מיט דער אידישער טאראנטא.

מר. דזשאזעף סינגער, א ברודער פון אלדערמאן סינגער בעקומט א לאנג דויערנדע אוואציע ווען ער קומט צו צו דער בימה. ער בעמערקט זעהר וויציג דאס עס וואלט געווען ניט פראקטיש פון זיין זייט, ווען צוויי ברידער פון איין פאמיליע זאלען פערנעהמען א סך צייט מיט ריידען. ער בעגריסט דעריבער די אלע וועלכע האבען געלייסטעט זייער צייט צו ברענגען דער שוהל און דער יעצטיגער מדרגה.

מר. ק. ל. שאפירא, דער יעצטיגער פרעזידענט פון דער שוהל, און פאקטיש דער גאנצער טאן געבער ביי דער ארבייט ווערט פארגעשטעלט אלס רעדנער. מר. שאפירא גיט איינדרוקספאל איבער זיינע עראינערונגען מיט 25 יאהר צוריק, ווי די זעלבע חברה איז געגרינדעט געווארען מיט פופצעהן מיטגליעדער אין ריטשמאנד סטריט, זיי האבען פשוט ניט געהאט וואו צו דאווענען, און היינט זיינען זיי דער שטאלץ פון טאראנטא. ער אפעלירט דעריבער צו אלעמען צו פאטראנייזען די שוהל ימים טובים צייט.

דער לעצטער רעדנער איז געווען דזשארדזש מאהן, וועלכער האט גערעדט אין זעלבען זינען פון די ערשטע. ער בעמערקט דאס ער האט בייגעוואוינט ווען די שוהל איז געקויפט געווארען. ער האט געזעהן וואו זיי וואקסען, און יעצט זעהט ער די פרוכטס.

פילע פראמינענטע קריסטען זיינען אנוועזענד געוועזען ביי דער ערעפענונג.

פערשטעהט זיך אז דעם גרעסטען ראנג פערדינען די וואס אויסער זייער געלד וואס זיי האבען בעקומען, האבען אבער זיי אריינגעבראכט דעם יעצטיגען גלאנץ אין דער שוהל, דאס זיינען די פיינטערס וועלכע האבען שווער געארבייט צו מאכען די שוהל דאס וואס זי איז יעצט. דעם אויבענאן פערנעהמט לייבוש בלום וועלכער האט זיך געסטאַרעט צו מאכען די בילדער פון דער שוהל. לויט דעם אויסזיכט פון בית המקדש. זיינע מיטהעלפער זיינען לייבעל אטים און ישעיהו פיש.

אונטער דער ברכה פון יברכך צוזאמען מיט א תפלה פארן ענגלישען קעניג און דער קעניגליכער פאמיליע האט רבי דזשייקאבס פערענדיגט די צערעמאניע.

דער פאלקספעראיין לאדעט אייך איין היינט אין ליריס טהעאטער זעהען מאדאם ריינהארט אין דער ראלע „די גרינע מאמע"

ליעבע, האס און ראכע

אן אינטערעסאנטער און שפאנענדער ראמאן

בעארבייט פון ל. מ. ד.

(261־טע פארטזעצונג.)

— איך האב זיך אין שטאל געוואלט בעהאלטען — דאס איז מיר אבער ניט איינגעגאנגען, די בויערען האבען מיר שוין געזעהען.

— מיין בליק איז צופעליג אויף די פיסטאלעטען געפאלען. איך האב זיי שנעל צו זיך גענומען און האב איינענטליך געוואלט איינינע בויערען א ניעדערלעגען — איבערעם האב איך דעם באך דערזעהן.

— איי — האב איך ביי זיך געטראכט דו ווייסט די בויערען ניט בייקומען, זיי זיינען מעהר אין צאהל און שטארקער, אייער נעגען פיעלע קען גאר ניט אויספיהרען, האט מיר מיין זעליגער פאטער אמאל געזאגט ! דער הערר הויפטמאן — האב איך ביי זיך געטראכט — וועט זיך שוין אליין העלפען, און איך מוז זיך היטען !

— נו — און דאן, חריסטאף ?

— דאן בין איך אין וואסער אריין געקראכען, הערר הויפטמאן !

טרענק און דער ווירטה האבען קוים דעם אטהעם געקענט אפציהען פון לאכען.

זיי האבען די געפאהר אין וועלכע זיי האבען זיך געפונען פאסט אין גאנצען פערגעסען.

מיט איינמאל האט דער ווירטה דעם האס אויפגעהויבען און האט די אויערען אנגעשטעלט.

א זעלטענער ליארם האט זיך פון דער ווייטען געהערט און איז אלעס נעהנטער געקומען.

פלוצלינג איז ער בלייך געווארען און איז שנעל צוריק געשפרונגען.

— הערט איהר דעם ליארם הערר הויפטמאן ? האט ער טרענק'ן געפרעגט, דאס זיינען די בויערען — איך האב רעכט געהאט, וואס איך האב אייך פריהער געווארענט, די בויערען קומען יעצט אין א גרעסערע צאהל און געווים בעוואפענט צוריק, און יעצט בין איך זעהר אין צווייפעל, אויב מיר וועלען אזוי גוט אבשניידען ווי פריהער !

— ווען איהר ווילט מיר פאלגען, וואלט איך אייך ראטהען, איהר זאלט זיך גלייך אויפ'ן פערד זעצען און אזוי שנעל ווי מעגליך אוועק פאהרען.

— א הר קענט ניט די לייטע, זיי זיינען אין זייער וואוטה צו אלעס פעהיג, און ווען זיי וועלען אייך דא נאך געפינען, וועל איך קיין פעניג פאר אייער לעבען ניט געבען !

דער ליארם איז ווירקליך יעדער סעקונדע אלעס נעהענטער געקומען.

ער האט איינגעזעהען, דאס דער ווירטה האט רעכט געהאט — וואס וועט ער געגען אזא איבערמאכט קענען טהאן !

— שנעל, חריסטאף — ווען דאס לעבען איז דיר ליעב זא אייל זיך! האט ער יעצט דעם ציטערענדען דיענער צוגערופען — זאטעל גלייך די פערד !

חריסטאף האט זיך אבער ניט גע־ריהרט.

ווי פערניכטעט איז ער פאר פריעדריך'ן אויף די קניע געלעגען און האט פריעדריך'ן אנגעקוקט, ריכטיג ווי ער האט איהם גאר ניט פערשטאנען.

פריעדריך האט א פיסטאל אויפגעהויבען.

— ווען די פערד וועלען אין דריי מינוטען געזאטעלט אויפ'ן הויף ניט שטעהן, וועל איך דיר א קויל דורך דעם קאפ דורכיאגען ! האט ער דראהענד אויסגערופען.

דאס האט געהאלפען ! ווי א בליץ איז דער דיענער אויפגעשפרונגען און איז צום שטאל געלאפען.

פריעדריך איז איהם נאכגעגאנגען.

ער האט אליין זיין פערד געזאטעלט, האט די ביידע פיסטאלען אין זאטעל טאש פערשטעקט און איידער די דריי מינוטען זענען פאריבער, זיינען שוין ביידע אויף די פערד געזעסען.

שנעל האט ער פון דעם ווירטה און פון דעם וואס איז אינצווישען צוגעקומענעם יענער אבשיד גענומען — דאן האבען זיי דורכ'ן טהויער אויס וועג גאלאפירט.

ווען די בויערען זיינען מיט איינינע מינוטען שפעטער בעוואפענט מיט פלעקער און העק צום הויז געקומען, איז עס שוין צו שפעט געווען.

[illegible]

זיין טראנספארט געקענט צוריק קעהרען, וועלכע האבען זיך יעצט אין דאנציג געפונען, און וועלכען ער האט יעצט נאך ריגא געברויכט טראנספארטירען.

אונטער די סאלדאטען איז דערוויל א קראנקהייט איסגעבראכען, און דאס האט דאס ווייטער רייזען אבגעהאלטען.

צעהן טאג זענען פערגאנגען, איידער די פערוואונדעטע סאלדאטען האבען אויפ'ן שיף געקענט געבראכט ווערען און זיינען נאך ריגא אוועק געפאהרען.

נאך א קורצע צייט ווי ער האט פערבראכט אין שטאדט, האט זיך טרענק מיט די בעסטע עמפפעהלונגען בעזאָרגט, נאך מאסקווא בעגעבען.

פעסטער צוטרויען.

שטיל און טרויעריגזענען פראנץ פאן טרענק'ן די טעג אין פינסטערען קערקער פערגאנגען, אהנע דעם ער זאל וועלבע עס איז נאכריכט פון זיינע געליעבט ערהאלטען.

פאר העם ענערגישען מאן, איז דאס א שרעקליכע פיין געווען, גאנצע טעג אין קערקער מיט פערלענטע הענד'אב צו זיצען, גאר ניט קענען טהאן, ווי נאר אי בער זיין אונגליק צו טראכטען.

דאס וואס ער האט גאר קיין נאכריכט בעקומען, האט איהם משוגע געמאכט, ווי א וואהנזיניגער איז ער איבער'ן צעללע ארום געלאפען. וועהרענד זיינע געדאנקען זיינען ביי זיין יונגער ווייב געווען, נאר ווענען איהם האט ער געדאכט און געדיינקט.

וואכען זיינען פערגאנגען, און ער האט נאך אלעס קיין נאכריכט פון זוואנאן בעקומען.

ווארום לאזט פון זיך פריעדריך ניט הערען ? האט ער זיך גאר ניט געקענט ערקלעהרען.

עס איז ווידער א נייער טאג אנגעקומען א טאג פון זארג, שמערץ און פער ווייפלונג פאר דעם אונגליקליכען געפאנגענעם.

דעם קאפ אויפן האנד אנגעשפארט איז ער געזעסען טיש געזעסען און זיין ברייטע בחוסט האט זיך האסטיג געהויבען פון דעם שטארקען אטהעמען.

אינדעם האט ער פלוצלונלג אין קארידאר טריט דערהערט.

גלייך נאך דעם איז די טהיר געעפנט געווארען און זיין פריינד, אבערסט בעראן לאפרעסטי, איז איבער'ן שוועל אריבער געטראטען.

— גוטען טאג, ליעבער בעראן האט ער דעם געפאנגענעם צוגערופען, וועהרענד ער האט איהם הערצליך די האנד ענטגעגען געשטרעקט און מיט א בעזארגטען בליק האט ער זיין מאגערען בלאסען געזיכט בעטראכט.

איהר האט געווים מיט שמערצען אויף א נאכטריכט פון צו הויז געווארט, די צייט איז אייך געווים זעהר לאנג געווען ניט אמת ?

טרענק האט מיט לייזענשאפטליכע אויפרעגונג די האנד פון דעם אבערסט אנגענומען און האט איהר פעסט אין דער זיייניגער געהאלטען.

— הערר אבערסט האט ער געטשאמעלט, איהר קענט זיך גאר קיין בעגריעף ניט מאכען, ווי גליקליך איך בין מיט איי־ער יעצטיגען קומען און איך וועל דאך ענדליך עפעס פון דער אויסען וועלט ערפאהרען !

ער האט האסטיג ווייטער געוואלט רעדען, דאך דער אבערסט האט איהם אונטערבראכען, אינדעם ער האט איהם די האנד אויפ'ן ארם ארויף געלייגט

אחינו בני ישראל

פערגעסט ניט דעם פסוק וואס איהר זאגט 3 מאל אלע טאג

ולמדתם אותם ואת בניכם

און ברענגט אייערע קינדער אין תלמוד תורה 81 טשעסטנאט סט. ווי עס זיצט א שטענדיגער מלמד און א משגיח צו לערנען תנ"ך און תלמוד ווי אויך שרייבען אידיש מיט די בעסטע לעהרער.

מיר מאכען קיין אונטערשייד ארעם און רייך. געדענקט און פערזאמט ניט די זעלטענע געלעגענהייט

הקאמיטע

ווי אויך בעטען מיר צו פאטראנייזען

[illegible]

ווילט איהר איין זינגער מאשין פאר הויז אדער שניידער ניי אדער אלט [illegible]

L. BREITSTEIN
614 College St. Tel. Col 8531

אידישע פאלקס טעכטער איהר מוזט אלע קומען

היינט אכט אוהר אבענד מוזען אלע פרויען וואס אינטערעסירען זיך אין כשרות קומען אין תלמוד תורה צו א ספעציעלע פערזאמלונג.

פיעלע נייעס איז דא מיט צו טהיילען, און אויך פיעלע נייעס צו פערהאנדלען. קומט און אינטערעסירט זיך מיט דעם וואס מיר האבען אונטער גענומען צו טהון.

ווער פון די אידישע פרויען וויל דאס נישט האבען כשרות אין שטוב, אין הויז. ווער פון אייך ווייסט דאס נישט אז כשרות פערהיט דאס געזונד פון אונזערע פאמיליעס, קומט דעריבער אלע.

קומט אין צייט.

מיט אכטונג,

אידען קויפט ניט קיין שוהל טיקעט אהן א סטעמפ פאר די מלחמה קרבנות.

——) : : (——

אויב איהר האט שוין א שוהל טיקעט אהן א סטעמפ, זאלט איהר קויפען א סטעמפ און אליין אויפקלעפען.

אלע שוהלען, מנינים און פריוואט פערזאנען זאלען זיך ווענדען נאך טיקעטס אין פאלגענדער פלעצער:

אין „זשורנאל", גוראפסקי, דוואר קינס הערמאן 167 סט. פעטריק סטריט און אין אפיס פון קאנפערענץ 194 בעווערלי סט.

ם. גרייזמאנס
ניו־יארק כשר דעליקאטעסען סטאר. ווארשט און לאנטש רום.
70—72 טשעסטנאט סט.
פאן ארדערס פינקטליך דעליווערט. פאן מיין 6203.

צו אלע פאטראנייזערס פון אוילבוימס טהעע

די אוילבוים טהעע קאמפאניע מאכט בעקאנט דעם געעהרטען פובליקום, אז אימיצער גיט ארויס א פעקעל טהעע וואס איז עהנליך צו דעם פעקעל

אוילבוים טהעע

נאר ליידער געפינט זיך אין דעם פעקעל שמאטע וואס הייסט טהעע, נאר מאנכע גראסערי לייט נוצען אוים די געלעגענהייט און קויפען יענע שמאטע טהעע זעהר בילינ און ריידען איין די קאסטימער וואס קענען ניט לעזען אז דאס איז

אוילבוים'ס טהעע

דעריבער ווערען נעבעטען אלע די וואס טרינקען אוילבוים'ס טהעע אכטונג צו געבען אז מען זאל זיי ניט אבנארען.

אוילבוים'ס טהעע זאלט איהר פערלאנגען און אוילבוים'ס טהעע זאל מען אייך געבען. דער נאמען אוילבוים איז אויף יעדען פעקעל און אויך אין אלע פיער קארנערס איז אויפגעשריבען

אוילבוים'ס טהעע

ועהט נעהמט קיין אנדערע וועט איהר זיין צופריעדען. צו בעקומען אין אלע אנשטענדינע אידישע גראסעריס, אויך ביי די אוילבוים טהעע קאמפאניע.

M. OELBAUM
15 Grange Ave. Toronto Ont
Phone College 3919

ב. שערמאן
פלאמבער און בלעכער
האט געמאכט 250 טויזענד סטאף פייפ און פוירנים פייפ אויף 8 סענט א ליינג.
527 קווין סט. וועסט
טעל. עדלייד 2055
פאן עדלייד 2055.

— איהר האט זיך געווים געוואונדערט, וואס אייער פעטער לאזט פון זיך מעהר ניט הערען, אבער איהר זאלט זיך ניט וואונדערען, פריעדריך פאן טרענק האט שוין לאנג וויען פערלאזען.

— וואס זאגט איהר ? האט פראנץ ערשטוינט אויסגערופען, פריעדריך איז אוועק — און אזוי פלוצלינג ? ווי איז דאס אזוי שנעל געשעהן ?

— ער האט קיין אנדער איסוועג ניט געהאט, האט דער אבערסט האסטיג געזאגט, איהם איז אין וויען דער באדען אונטער די פיס צו היים געווארען און ער האט עס געפונען פאר גלייך וויען צו פערלאזען, אום ניט פיעלייכט מיט אייך איז ער שיקזאל זיך מוזען טהיילען, מיין ליעבער פריינד !

— הא, וואס זאגט איהר — מען האט איהם אויף פערפאלגט, איהם האט מען

[illegible]

(פארטזעצונג פאלגט.)

כשרות דירעקטארי

עטאבלירט פון ועד הכשרות מיט די פעראייניגטע דריי רבנים צו אפשטעלען די הפקרות אין טאראנטא.

די קצבים פון דיעזער דירעקטארי קומען נאך אלע פאדערונגען פון די רבנים, ניט צו האלטען קיין טרפות מיט כשרה צוזאמען אין איין פלאץ, און קויפען פלייש אין די שלאכט הייזער וואו די שחיטה ובדיקה געהט צו אויפ'ן בעסטען ארט.

אלע קצבים און אויך אנדערע וואס האנדלען מיט כשרות, שחיטה עופות פלעצער, רעסטאראנען, ווארשט מאכער און בעקערס וועלכע ווילען נאכקומען די רבנישע השגחה פאדערונגען זענען געבעטען צו געבען זייערע נעמען אין דיעזער דירעקטארי. מעלדען זיך צו ס. וועבער 233 סימקא סטריט, ה. פאסטערנאק 227 יוניווערסיטי עוו., ל. ראטשטיין 188 טשעסטנאט סטריט.

בוטשערס

ר. א. קאהען 164 יארק סטריט
מענדעל גאלדמאן, 467 ריטשמאנד
אברהם דזשעקסאן 215 פארלאמענט
אברהם גרובער, 119 ענגעס סטריט
שלמה מענדעלסאן 75 ענגעס סטריט
ליבוש סאלקאוויטש 66 קענזינגטאן
משה בראקער 50 קענזינגטאן
אליעזר זיטזאמער 71 טשעסטנאט
פ. מרגלית 5 סענט פעטריקס מארקעט 138 קווין וועסט.
מענדעל איטען 311 קווין איסט.
שמעון קעלמאן 206 אגוסטא עוו.
ל. געלבער 153 מיקאל סטריט

יעקב סאליווי 42 דאנדעס
בנימין קאלכארי 115 סט. פעטריק

וואורשט

אליהו דאלגינס פון 442 אדעלייד סט. וועסט

רעסטאראנען

ס. גאלדענבערג 63 עליזאבעטה סטריט

עופות צום שעכטען

סט. פעטריקס מארקעט 138 קווין וו.
671½ ריטשמאנד וועסט

א בעריהמטע פיעסע פאר א נאבעלען צוועק

שמע ישראל

דאס בעריהמטע מייסטערווערק פון אסיף דימאוו וועט אויפגעפיהרט ווערען

אין ליריק טהעאטער
דעם 6־טען נאוועמבער
צו גונסטען די מלחמה קרבנות

טיקעטס זענען שוין צו בעקומען ביי די וואלונטירען וועלכע קאלעקטען זונטאג פאר די מלחמה קרבנות.

בעזארגט זיך מיט טיקעטס בעצייטענס !

פערגעסט ניט אייערע קרובים !

אידען פון רוסלאנד, און דעם טהייל פוילען וועלכער געפינט זיך אין רוסישע הענט.

עס קומען אן די אידישע יום טובים. ראש השנה, יום כפור און סכות, פערגעסט זשע ניט אין די יום טובים אן אייערע ליעבע און טהייערע, וועלכע געפינען זיך אויף יענער זייט ים.

איהר ווייסט גאנץ גוט וועלכע שרעקען, און אין וועלכע דחקות זיי לעבען יעצט, מען דארף עס אייך ניט הערצעהלען, איהר ווייסט עס אליין גאנץ גוט, אייער הארץ בלוטעט אייך אויף זיי איהר ווילט זיי געווים העלפען

טא העלפט זיי.

זייט ווייסען אז יעדען סענט וועלכען איהר שיקט זיי פון דאנען איז דארט יעצט פערדרייכענט פאר גאלד, דער יקרות איז דארט זעהר גרויס. און וויפיעל איהר זאלט ניט שיקען איז אלץ וויינינ.

איהר מוזט אבער זעהען אז די הילפע וועלכע איהר שיקט פון דאנען זאל אנקומען אהין שנעל.

ווייל שנעלע הילפע איז דאפעלטע הילפע זעהט אז דאס געלד וועלכע איהר שיקט פון דאנען זאל זיי אנקומען וואס שנעלער און זאל זיי מחיה זיין אין צייט.

מר. ה. וויינבערג פרעזידענט פון אידישען זשורנאל האט ארנזשירט מיט א גרויסער טעלעגראף קאמפאני דורך וועלכער אלע טאראנטאר אידען קענען פאר א גאנץ קליינער סומע שיקען געלד דורך טעלעגראף, און די געלד וועלען דארטען זיין אין עטליכע טעג.

פערזאמט ניט די געלעגענהייט, אייערע קרובים נויטיגען זיך אין דעם, קומט אריין אין אפים און בעראטה זיך וועגען דעם מיט מר. וויינבערג'ן.

שיקט באלד ארויס אייער געלד און עס וועט נאך זיין אויף יום טוב ביי אייערע קרובים.

עס וועט אייך ניט קאסטען פיעל טהייערער ווי דורך פאסט.
שיקט געלד דורך מר. ה. וויינבערג טעלעגראפיש.

ווהטאנדיגע ביינער און שמערצליכע גלידער געהיילט

אלע רומאטישע טענדענצען פערניכטעט !

אלע שמערצען פערשוואונדען, יעדער ליידענדער ווערט גיך געהיילט

עלטער איז געוועהנליך אונטערוואר פען רהומאטיזם, זעהר ווענינ איבער דער עלטער פון פופציג קענען עס אויסמיידען.

פיעלע בייגט עס איין און פערקריפעלט. אויף פיעלע אנדערע לאזט עס א ייכען פון א אימער

לייידענדע, נערוועלין וועט היילען רהומא־ [illegible]

זינקט אריין טיעפער און טיעפער ביז עס גרייכט דעם ווארצעל פון די גליעדער אדער דאס הארץ פון די מוסקול שמערצען. איהר וועט ניט האבען קיינע שמערצען מיט נערוועלין — קיינער האט עס קיינמאהל פרובירט עס בלויז — איהר וועט ערשטוינט ווערען פון דער כשוף'דיגער קראפט איבער שמערצען, א קראפט וועלכע קומט פון עקסטראקטען און סאק פון געוויסע טרוקענע ווארצלען

עס איז שעדלאז, יעדעם קינד קען נוצען נערוועלין, קען עס אנרייבען פאר שמער־ [illegible]

NERVILINE

פייער אינשורענס פאר די אינשורענס
ווען עס פרענט ביי אייך א פייער, [illegible] 8739, [illegible] 2037 קאנאדיען אדזשאסטמענט און אינספעקשאן ביורא 14 טאראנטא סט.

ארבייטער פערלאנגט

לעבארערס פארלאנגט. פרעגט קענעדיען קאדאק קא., לימיטעט עגלינגטאן עוו. און וועסטאן ראוד

פערלאנגט ארבייטער ביי סיקס אונד סיוורזש דרעסעס נאכפרעגען ביי ד. ס. אונד עם מאנופעקטשורינג קא. 286 ריטשמאנד וועסט

פערלאנגט אן עקספיריענסד פינישער פאר ליידים סוטס סטעדי ארבייט גוטע ווידזשעס געצאהלט פרעגען 356 יאנג סטריט.
8233—9—19

פערלאנגט שניידערס נאכפרעגען טאנלי 298 יאנג סטריט.
8235—9—18

פערלאנגט א באי. מוז קענען שרייבען און לעזען ענגליש. נאכפרעגען ביי אנטאריא רעקיטגא און קאנסטראקשאן קא. 1348 דאפעראן סט.
8223—9—18)

פערלאנגט א מיידעל אדער א באי צו פינישען קאסטאם ארבייט. סטעדי ארבייט. פרעגען עקסעלסיאר טיילארינג קא. 272 קווין סט. וועסט.
8214—9—18)

פערלאנגט עקספיריענס אפרייטארס צו מיליטערישע ארבייט און עקספיריענס באטאן נייערס נאכפרעגען א. בראדשא און סאנס, 156 דזשאהן סט. טאפ פלאר.
8212—9—18)

לייניגג און פאקעט אפרייטאר פערלאנגט. סטעדי פאזישאן.
וועסט אפרייטאר און באטאן האל מייקער. פערלאנגט גוטע ווידזשעס.
פרעגען 132 יאנג סטריט.
8240—19—9

פערלאנגט אפרייטארס און האנד נייערס אן טאפ רעק. נאכפרעגען 160 דיוק סטריט.
8242—9—23

פערלארען

אין דער פיש סטאר 145 ענגעס סטריט ווארען א בייטעלע מיט געלד.
גוטע בעלוינונג פארן געפינער. מעלדען אויף דעם זעלבען אדרעס.
8241

א גוטע בעלאהנונג וועט געגעבען ווערען צו דעם יעניגען וועלכער וועט מיר געבען וועלכע עס איז אינפארמאציאן וואו ס'ם געפינט זיך מאריס קאטץ וועלכער האט לעצטענס געוואהנט אין מאנטרעאל און שפעטער ארויסגעפאהרען אין טאראנטא
פ. ה. ברעטיז 322 דאנאלד סטריט וויניפעג.
8245 —9—18

קוויטירונגען

(פון "אידישען פאלקס פעראיין")

ביי דער חתונה פון אונזער מעמבער סעם קעמפעל מיט מים טילי ווערניק גע זאמעלט דורך הערשיל קליינמאן אין סעם מלינארסקי $9

מר. קליינמאן האט בעצאהלט אז זיין איידים סעם מלינארסקי מיט זיין טאכטער האדיל זאלען צעהלען דאס געלד מר. קליינמאן האט געברענגט דאס געלד צום פעראיין

ביי א ברית פון מר. און מרס. שערמאן 39 עלם געזאמעלט $3 מרס. צוקער האט געברענגט דאס געלד צום פעראיין

ביי א ברית פון מר. און מרס. שומטער 233 פאלמערסטאן געזאמעלט דורך חזן וולאדאווסקי וועלכער איז געוועזן מוהל 4,55 דער בעל ברית האט בעצאלט אז חזן וולאדאווסקי זאל ברענגען דאס געלד

ביי א פארטהי ביי מר. לעווענזאן 121 ענגעס געזאמעלט $6 מר. לעווענזאן אונזער מעמבער האט געברענגט דאס געלד

ביי א חתונה פון מר. זיסהאלץ צו מר. שווארץ 48 באלדווין געזאמעלט דורך מר. און מרס. לערנער $6,75 מר. י. לערנער האט בעצאהלט אז זיין פרוי זאל ברענגען דאס געלד

ביי א ברית פון מר און מרס משה אריה בר חיים מנחם זאמאינסקע גנזא מעלט $4

דער זיידע חיים מענדיל זאמאינסקע האט געקויפט דאס זיינע אייניקלאך יוסף הערשיל דערווינסקי און עטעל גע לער זאלען ברענגען דאס געלד

דער פאלקס פעראיין ווינשט מזל טוב אלעמען דאנקט די מנדבים און זאמלער

ביי א בורטדיי פארטי פון מר און מרס אברהם און שיינדיל קומאן 102 באלדווין האט מיסס חנה פילצמעקער א עקזעקוטיוו מעמבערין גוזונגען דאס בעקאנטע מלחמה [illegible]

ה. מ. קירשענבוים סעק.

Real Estate

צו פערענטען

א הויז צו פערענטען אין 24 אידען פליים. 6 רומס, אלע קאנוויניענס. נאכפרעגען 36 סט. פעטריק סטריט.
8218—9—18)

צו פערענטען א פלעט פון 3 רומס אלע קאנוויניענס 15 דאלאר.
216 קווין סטריט וועסט.
8237—9—19

BUSINESS CHANCES

ביזנעס קויפען און צו פערקויפען

איך נעם אן א פלאץ א בעל־תפלה אויף שחרית מוסף בעל תוקע, קאנטרי אדער אין סיטי זיך ווענדען מיסטער ראבניצקי 18 דרעפיר
8076—9—18

א גוטען, ניט לאנג געיוזטען סטאף צו פערקויפען 159 יוראן סט.

צופערקויפען א רעסטאראנט סענט ראל ביליגער פרייז, גאראנטירט א לעבען צו מאכען. אורזאכע קראנקהייט. שרייבען „זשורנאל" באקס 410.
8216—9—1ד

א פוירסט קלעס שוה שאפ אין א גוטער קאנטרי איבערצוגעבען. אורזאכע קראנקהייט נאכפרעגען דורך א לעטער אויף דיעזען אדרעס : י. בערגנאר 271 דייוויס סט. סארני אנטאריא. אדער א ארבייטער פערלאנגט.
8196—9—28)

א פייגער סטיל קיטשען סטאוו צו פערקויפען ביליג. אין גוטען ארדער.
פרעגען 56 לעגארד עווניו.
8243—9—24

באנדע גנבים אין שטאדט

איינוואהנער ווערען געווארנט צו זיין פארזיכטיג

לעצטען שבת נאכט האבען א גרויסע באנדע גנבים אבגעשטאטעט א וויזיט דא אין שטאדט, און דער רעזולטאט איז גע ווען דאס א היבשע צאהל פרויען וועלכע האבען געטראגען געלד מיט זיך זיינען בערויבט געווארען אויף די גאסען פון טאראנטא.

ווי די פרויען דערצעהלען האבען די גניבים געברויכט מערקווירדיגע קונציגע איינפאלען אין זייער ארבייט.

אבער פון די אלע איינפעלע און מיטלען וואס די גנבים האבען געברויכט איז צו זעהען אז דאס זיינען געוועזן א באנדע וואס בעלאנגען צו איין געגע, און וואס ארבייטען אלע אויף איין סיסטעמע.

כמעט אלע פרויען ביי וועמען מען האט ארויסגענומען געלד דערצעהלען ווי אזוי א מאן האט זיך עפעס פערטשעפעט. אנגעבויגען, ענטשולדיגט, און די פרוי האט א סעקונדע שפעטער בעמערקט אז איהר פאקעט בוק איז אפען און דאס געלד איז פערשוואונדען.

לויט ווי די פאליציי האט דערוויל אויסגעפונען איז א היבשע סומע געלד אוועקגערויבט געווארען ביי פערשיעדענע מענשען.

די פאליציי ערקלעהרט דעם דאזיגען „וויזיט" מיט דעם וואס די גנבים האבען גערעכענט אז שבת נאכט ווען עס וועט אריין אין קראפט דאס פראהיבישאן געזעץ וועט יעדער סאלדאט וועלען זיך אנטרינקען צום לעצטען מאהל, און דערפאר וועלען זיין א סך שכורים אין די גאסען וועלכעס איז א גרויסער פערספעקטיוו פאר אזעלכע ביזנעס, אבער אזוי ווי די גנבים האבען ניט געטראפען אין זייער אויסרעכענונג האבען זיי כאטש גענומען ביי וועמען עס האט זיך גענאבט ביי דער האנד.

די פאליציי האט דערפאר געפונען פאר נויטיג צו ווארענען די בעפעלקערונג פון טאראנטא אויפצופאסען אביסעל בעסער אויף זייערע פאר דאלאר אזוי לאנג ווי די „געסט" געפינען זיך דא אין שטאדט.

הערי אייזענמאן

איך מאך בעקאנט דאס איך האב ערעפענט א ליידיס טיילארינג שאפ אין 165 ענגעס וואו עס וועט געמאכט ערשטע קלאסע ארבייט פון דרעסעס, סקוירטס, סוטס צו די בילינגסטע פרייזען און ראועלע בעהאנדלונג.

קומט איבערצייגט זיך

דארפסט איהר א טלית א מחזור א שנה טובה

[illegible]

אן ענטפער פון הרב מאיר צבי לעווי וועגען דעם קול קורא פון די דריי רבנים

מיינע פריינד רבנים פון טאראנטא!

איהר בעשולדיגט מיר אז איך בין אין וועג צו גרינדען אן אלגעמיינעם ועד הכשרות. עס וואונדערט מיר זעהר אויף אייך שלשה רועי ישראל איהר זאלט דאס זאגען. דערמאהנט זיך נאר די אלע מיטינגען פון לעצטען ווינטער ווען מיר האבען געהאט דעם ועד הכשרות אויף די טשיקענס ווי איך האב געבעטען און געפאדערט פון די אנוועזענדע בעלי בתים וואס האבען אטענדעט די מיטינגען אז נור אן אלגעמיינער ועד הכשרות אויף די גסות מוז געגרינדעט ווערען. איך האב אלעס אלעס געטהאן וואס עס איז נור מעגליך געווען אבער מיינע רייד זיינען געווען כקול קורא במדבר. מען האט מיר ניט געוואלט הערען. די אורזאכע דערפון רבנים ווייסט איהר אליין גוט.

פיליכט איז היינט אפשר מעהר פערטרפה'ט געווארען ווי די לעצטע 3 יאהר. אויב אזוי וואלט איך געוואלט איבערצייגניש האפען.

ניין, ניין! ווי דער אמת איז איז היינט א סך מעהר כשרות ווי אין דיא לעצטע 3 יאהר אין אלע שלאכט הייזער שטעהען שוחטים וואס ראוי לסמוך עליהם אין מיינע שלאכט הייזער געפינען זיך שוחטים מומחים ומפורסמים ויראי שמים עושים מלאכתם באמונה.

צום ביישפיעל ביי וויליאם דייוויס שטעהען 2 שוחטים מומחים ומפורסמים און די שטילקייט מיט די רוהיגקייט איז אזוי אז דער שוחט טהוט זיין ארבייט מיט זעהר פיעל ישוב הדעת. אויף די בדיקה איז מיט דער גרעסטער שמירה. איך אליין בין ניט פון די רבנים וואס קומען נור איין מאל אין וואך אריין פאר א מינוט צו איבערצייגען דעם אפיס אז ער איז דא. יעדען טאג וואס מען שעכט בין איך מתחלתו עד סופו ביי די שחיטה ובדיקה. איך בין בודק דעם חלק בין שחיטה לשחיטה. איך בין מדקדק זעהר אויף דער בדיקה. אויך ביי הערים אין שלאכט הויז געפינען זיך שוחטים מומחים ומפורסמים מיט הסכמות פון די גרעסטע גאוני יורופ. א שוחט ובודק א ירא שמים וואס קען זיין א מצוין אין יראת שמים ומדקדק במצות אפילו אין ווילנא.

קיינע סרכות ווערט גענומען נור גלאט כשר. איך אליין בין אויך ביי יערען מאהל. איך מעג מיט רעכט זאגען אז די פליישען פון די 2 שלאכט הייזער איז כשר און ווארשא דארף בעסער ניט זיין. אלזא רבנים! איהר זיינט אזוי ווייט אוועק איהר שטעלט זיך פאר קיין זאך אב, איהר האט אנגעזאגט ווייבער זאלען מיר מבזה זיין און שרייען איבעראל אז איך בין מאכיל טרפות. לייגנער טאר איך ניט דולדען אין נאמען פון אונזער הייליגער תורה, אין נאמען פון שלום וועלכעס דאס איז די גרעסטע מצוה אין דער תורה פאדער איך אייך אויף צו א דין תורה פיר א רב מפורסם און איהר זאלט איבערצייגען אייערע דינים פארוואס זיינען די שלאכטהייזער אונטער מיין השגחה נבלה וטרפה. איך האב געלערענט דעם שלחן ערוך אזוי גוט ווי איהר, איך קען איבערצייגען יעדען די הסכמות פון דיא גאוני עולם וואס האבען געלעבט מיט 30 יאהר צוריק, וואס זיי האבען מיר מסמיך געווען. האט איהר אייער איינענעם שלחן ערוך זיינען מיר ניט מחויב צו האלטען איהם. אין דעם ריכטיגען שלחן ערוך וואס אלע גאונים לערנען אויב איהר געפינט דאס טו איבערצייגנט דאס, דאן וועל איך אויף זיך מקבל זיין דעם גרעסטען עונש. אויב איהר קענט ניט איבערצייגען דארפט איהר מיר ניט רודף זיין לחיי ומקפח זיין פרנסתי און מיר שטעמפלען אז מיין השגחה איז ניט כדין. איך ענדיג מיין אפיעל מיט דעם בעשלוס אזוי ווי דער כבוד התורה איז ביי מיר טהייער בעט איך אייך רבנים און אלע אידען פון טאראנטא איהר זאלט וויסען אז איך וועל געהן האנד אין האנד מיט די רבנים. איך וויל שלום, איך וויל ניט חלילה מחלוקת.

יעדער 10c פעקעדזש פון
ווילסאנ'ס
פליגען פעדס
וועט פערניכטען מעהר פליגען
ווי $8 ווערטה פון קלעבע,
אורדינערע קלעפעדיגע
פליגענפאפער

ריין צו האלטען אין האנד ווערט פער
און אין אלגעמיינע סטארס.
קויפט פון אלע דראגיסטען, גראסערס

דעם לעזערס ווינקעל

ווערטהער רעדאקטאר!

איהר זענט געבעטען צו שענקען א שטיקעל פלאץ אין אייער ווערטהער צייטונג פאר מיין אפעליערען צו טאראנטאר פרויען.

טאראנטאר פרויען געדענקט ווי וויכטיג עס איז א פעראיין צו העלפען די אלמנות און יתומים וועלכע וועלען אמאל קומען צו אונז. ווי גרויזאם דארף מען זיין צו זיצען און שווייגען, און שפעטער ווען דער שטראם וועט קומען וועלען מיר גאר ניט זיין פארבערייטעט מיט עטוואס זיי צו העלפען.

קומט גריגדעט א פעראיין און זאלען מיר עפעס טהאן. זיצט ניט מיט פערלייגטע הענד.

מיט אכטונג
מרס. מילער

דאס טאראנטאר אידישע פובליקום וועט אין קורצען האבען א געלעגענהייט צו זעהען איינע פון די וואונדערבארסטע פראדוקציאנען וואס האט אונשטערבליך געמאכט מר. איזראעל זאנגוויל, דער בעוואוסטער אידיש ענגלישער שריפטשטעלער אין זיין בעוואוסטען בוך „די קינדער פון דער גהעטא". עס איז ווינשענסווערטה צו בעמערקען דאס עס איז אינטערעסאנט און א גייסטיגע אונטערנעהמונג אזא וואונדערבארע און קאסטבארע פראדוקציאן צו זעהען. ווען איבערהויפט דער סוזשעט פון דעם איז דירעקט אן אידישער. די קאסטבארע עפעקטען. די סינעריס און די טאלאנטפאלע שוישפיע פולסטען טאלאנט וועמס לעבען עס שפילער צוזאמען מיט דעם שריפטשטעלערס געלט זיך אב אין זיין פאלקס טראדיציאן קאמבינירענדיג אלעס צוזאמען וועט עס זיין איינדרוקספאל און בעלעהרענד. די אידען פון טאראנטא האבענדיג די געלעגענהייט דיעזע פראדוקציאן אין טאראנטא צו זעהען דארפען זיך אינטערעסירען און אכט נעהמען אז אין דער נאהענטער צוקונפט וועט מען דיעזע פראכטפאלע פראדוקציאן די קינדער פון דער גהעטא קענען זעהען.

גרייט זיך צו דעם!

איך וועל זיך פיהלען העכסט גליקליך ווען דער טאג וועט זיין אז מיר זאלען זיין לב אחת ודעה אחת. מען זאל אראבברענגען א רב דורכצומאכען די שוועריגקייטען ביי אונז, אדער 3 אונפארטייאישע בעלי בתים וואס וועלען זיך דורכריידען.

דאס קען גלייך געענדיגט ווערען נור אויב איהר טהוט דאס ניט בין איך מזהיר די רבנים מיט די ווייבער צוזאמען אז איהר זאלט אויפהערען צו טאדלען מיינע שלאכט הייזער. דער וואס שטיצט זיי אינאזעלכעס וועט דארפען אמאל אב געבען דין וחשבון לפני בית דין של מעלה. איך האף אז מיינע רייד וועט ברענגען א שלום א גיכען.

איך בעט אלע בעלי בתים זאלען מאכען אן ענדע צו דעם חלול השם.

צו דעם טאראנטאר אידישען פובליקום!

איין גוטע טשאנזש אום צו בייטען האמילטאנער פראפעטי פאר טאראנטאר פראפעטי

איין 8 רום הויז 140־20 אין בארהלעט עוועניו איין גרייסען בארגין פאר 1500 איין גוטען פלאץ פאר איין רעג שאפ

פערלאנגט הייזער און סטארס צו פאררענטען, איך האב גוטע טענערס ווענדעט זיך היינט דן טאון צו

ו. וואלף

מעניג טשעמבער בילדינג רום 204
טעלעפאן אדעלייד 3138
קווין און טעראלי סטריט
52 ארטהור סטריט ברענטש אפיס.

דער גרויסער וועלט וואונדער דער פאראס עגיפטען

—):(—

דער „פאראס פון עגיפטען" איז א וואונדער פון דער אוראלטער צייט און אויך א וואונדער פון דער אינזשענערען קונסט. וועהרענד די פיראמידען צייכענען זיך אויס הויפטזעכליך מיט זייער ריזיגקייט און מאסיוויטעט, צייכענט זיך דיעזער בנין אויס מיט זיין פיינער ארט געבוי און איז פיליכט נאך מערקווירדיגער ווי די פיראמידען. דיעזער וועלט וואונדער איז דער לייכט טהורעם פון מצרים אדער דער „פאראס פון עגיפטען".

אויפ'ן אינזעל פאראס, ביי דעם געהיימניספולען טייך נילוס, איז געשטאנען דיעזער וואונדערליכער לייכט טהורעם און דעריבער האט ער אויך געקראגען דעם נאמען „פאראס". און דער נאמען פון דיעזען לייכט טהורעם איז געווארען דער נאמען פון דיעזען סארט געבייהען בכלל. אין דער אינזשענערען וויסענשאפט ווערט ניט געברויכט דאס ווארט לייכט טהורעם אדער אלענפאלס זעהר זעלטען. אנשטאט דעם ווארט געברויכט דאס ווארט „פאראס" דער נאמען פון דעם עלטסטען לייכט טהורעם אין דער וועלט. די גאנצע וויסענשאפט פון לייכט טהורמען האט זיך אנגעהויבען מיט דעם לייכט טהורעם פאראס. און דעריבער הייסט דיעזע וויסענשאפט „פאראנאגיע".

אנגעהויבען בויען האט זיך דער פאראס ארום פיער הונדערט יאהר פאר דער איצינער צייט רעכענונג. ד. ה. ארום 2300 יאהר צוריק. דעם גראדיעזען געדאנק פון דיעזען וואונדערליכען געבוי האט אויסגעבויט דער קעניג תלמי דער ערשטער. אלכסנדר מוקדון, דער בעל החלומות, וואס האט געטרוימט פון בעהערשען די גאנצע וועלט, האט אויסגעבויט די שטאדט אלעקסאנדריען, אין מצרים. ער האט פערשטאנען, אז אויף דיעזען פלאטץ קען אויפבליהען א גרויסער האנדעלס צענטער, צו וועלכען עס זאלען זיך ציהען שיפען פון אלע וואסערען, וואס זיינען דעמאלט געווען בעקאנט, און ער האט קיין טעות ניט געמאכט. אלכסנדר מוקדון, נאך וועלכע אלעקסאנדריען איז טאקע א נאמען, איז געשטארבען זעהר יונג און האט ניט דערלעבט צו זעהן זיין אידעע אין גאנצען

א סצענע פון דער וואונדערבארע פראדוקציאן די קינדער פון דער גהעטא וואס געצייגט ווערען אין קורצען אין טאראנטא.

פערווירקליכט. תלמי דער ערשטער האט זיך גענומען צו פערווירקליכען דאס וואס אלכסנדר מוקדון האט אנגעפאנגען. דאס איז געווען דער זעלבער תלמי, וואס האט זעהר גוט זיך בעצויגען צו די אידען און וויסענדיג ווי אזוי די אידען היטען אב געטריי א שבועה האט ער גענומען אידישע סאלדאטען און זיי געשטעלט אין זיינע וויכטיגסטע פעסטונגען וויסענדיג אז איינמאל האט א אידישער סאלדאט געגעבען זיין טרייהייטס שבועה, וועט ער שוין קיינמאהל ניט פערראטהען.

תלמי האט פערשטאנען אז כדי אלעקסאנדריען זאל ווערען א גרויסער האפען איז נויטהיג קודם כל צו מאכען עס פאר א זיכערען האפען אזוי אז שיפען זאלען קענען לייכט אריינפאהרען און ניט זיין אי געפאהר צושמעטערט צו ווערען אן שטיינער און פעלזען. האט ער דעריבער בעשלאסען צו בויען א ריעזיגען לייכט טהורעם, וועלכער זאל אין די נעכט ווארפען א העלען ליכט ווייט און ברייט און ווייזען די שיפען דעם וועג אי דער פינסטערניש פון די נעכט.

אבער תלמי האט דעם פאראס נור אנגעפאנגען, ענדיגען איז עס איהם ניט בעשערט געווען, ווייל דער „פאראס" איז איינער פון יענע בנינים וואס עס נעהמט צעהנדליגע יאהרען אויסצובויען, און געענדיגט האט עס זיין זוהן תלמי דער צווייטער, יענער תלמי, וועלכער האט געלאזט מאכען די גריכישע איבערזעצונג פון דעם תנ"ך, וואס איז בעוואוסט מיט'ן נאמען „סעפטואגינטע" אדער „תרגום השבעים".

געבויט געווארען איז דער פאראס פון געלע מארמאר שטיין. זיין ארכיטעקט איז געווען איינער סאסטראטוס פון קנידוס. דער פאראס האט געהאלטען 600 פוס די הויך. ווען מען בערעכענט אז ביז ניט לאנג צוריק איז די סינגער בילדינג געווען די העכסטע געביידע אין דער וועלט (איצט איז עס די וואולוואירט, מיט 750 פוס) און דיעזע האלט אויך 612 פוס די הויך, דאן קען מען פערשטעהן וואס פאר א וואונדער עס איז, וואס מיט א דריי און צוואנציג הונדערט יאהר צוריק זיינען שוין מענשען אימשטאנד געווען אויפצושטעלען אזא ריעזען געביידע.

וואס איז מיט אייערע פרינטינג?

מיר מאכען די בעסטע דרוק זאכען פון דעם קלענסטען...

וויזיט קארט ביז די גרעסטע צייטונג

איהר ווילט דאך, אז זי זאל זיין גוט געמאכט, פון פעהיגע יוניאן ארבייטער, וועלכע האבען צו הילף די מאדערנסטע מאשינען.

ווייסט, אז דער „אידישער זשורנאל" איז דער פלאץ דערפאר.

ווען א שוהל, אן ארגאניזאציע. א סאסייעטי, אדער א יוניאן ווענדעט זיך צום „זשורנאל" נאך פובליסיטי, בעקומט זי עס אימער.

דער „אידישער זשורנאל" איז די צייטונג פון די טאראנטאר אידען, ווארום זאלט איהר ניט שטיצען אייער צייטונג.

מיט געבען די פרינטינג צום „זשורנאל", שטיצט איהר ניט נור די צייטונג, נאר איהר העלפט זי דאהורך, אז זי זאל זיך קענען פערבעסערען, פערגרעסערען, און ווערען א וויכטיגער פאקטאר אינ'ם אידישען לעבען פון קענעדע.

צו פריוואט, צו פון אייער ארגאניזאציע, גיט תמיד די „דרוק ארבייט" אין „זשורנאל".

ווען איהר גיט אונז אייער דרוק־ארבייט, קאסט עס אייך ניט טייערער, און איהר העלפט בויען און אויסהאלטען א וויכטיגען קולטור־פאקטאר פאר די היגע אידען.

ווען איהר דארפט האבען פרינטינג און איהר ווילט זיין זיכער צו האבען א גוטע דזשאב געמאכט אין צייט, און ריכטיג אטענדעט

טעלעפאנירט גלייך צו דעם

„אידישען זשורנאל"

אונזער פארטרעטער וועט צו אייך קומען און אייך געבען דעם ריכטיגען פרייז.

פרינטינג דעפט.

„אידישער זשורנאל"

251–253 קווין סטריט וועסט
טעלעפאן עדלייד 3967

דער גרעסטער אנטיסעפטישער מוהל
און
דער מאדערנסטער מסדר קדושין
אין טאראנטא

איז
קאנטאר וולאדאווסקי

רופט מיך און איבערצייגט אייך
קאנטאר' לייט קענען מיך אויך אנגאזשירען פאר שמחות. מיין וואהנונג איז 2 בראנזוויק עוועניו, און מיין פאן נומער איז 1076 קאלעדזש.
פיר ארימע אומזונסט

דר. מ. קייטס
דענטיסט
218½ קווין סטריט וועסט
קארנער קווין און מעקאל סטריט
DR. M. KATES, Dentist
218½ Queen St. West
Phone Main 979

דר. ד. א. סיגעל
דענטיסט
קארנער סט. פעטריק סט. און ספעדיינא עוו. אפיס טעלעפאן קאלידזש 6073, הויז טעלעפאן קאלעדזש 6937

אברהם קאהען
באריסטער
נאטארי פאבליק
קאמישאנער איר נעהמען
אפידייוויטס
Office, Sun Life Building
60 VICTORIA STREET
Main 2654
Residence, 7 Salem Ave. JUNCTION 1848

חזן סאנאוויץ
מוהל ומסדר קדושין

אלע זיינען שוין איבערצייגט אז [illegible]
א קינסטלער א מוהל, און מסדר קדושין
רופט איהם און איבערצייגט זיך
אדרעס 233 בעווערלי סט. טעלעפאן
קאלעדזש 2033.

[illegible]

חזן קאפלאן

וועלכער האט פאזעטיוו פערדיענט פון אלע אידען פאטרינייזד צו ווערען די וואס קענען חזן קאפלאן, פער די לעצטע 10 יאהר, אין טאראנטא, ווייסען עס דארום טהוט אייער מענשליכע פליכט און פאטראנייזט דעם יענעם וועלכער האט פערדיענט פאטראנייזט צו ווערען רעוו. מ. קאפלאן 166 בושאן סט.

טעלעפאן עדלייד 1545, אפפיס טעלעפאן ערלייד 239. מוהל און מסדר קידושין איך גיב מערידזש לייסענס פריי צו אלע חתן כלה.

קויפט איהר נייע מעבל אדער קלוידער, קויפט איהר א נייעם בייסיקעל, פערד, אדער אויטאמאביל, קויפט איהר א נייעס הויז — דאן פערזיכערט עס ביי מיר. איך רעפרעזענטיר איינע פון די בעסטע רייכסטע קאמפאניעס אין דער וועלט. גיט מיר די ביזנעס דירעקט. — איך וועל אייך פינקטליך, ארענטליך בעדיענען. — טעלעפאנירט, שרייבט, אדער קומט צו מיר.

ראיעלע בעהאנדלונג

דער איינציגער אידישער אגענט אין קענעדע וואס שרייבט פאליסעס אין זיין אפיס.

שפרעכט עס דורך'ן טעלעפאן עמנואל י. קענען, 24 טאראנטא סטריט. ביי מיר זייט איהר פערזיכערט פון דעם מאמענט איהר טעלעגראפירט, אפילו אין מיטען נאכט. — זאגאר ווען איהר קריגט קיין רעסיט — בלויז ווען איך מער

EMANUEL I. KENEN
General Insurance Broker
24 Toronto St.
Telephone M. 4711 M. 2010
Marriage Licences Issuer

CANADIAN GOVERNMENT RAILWAYS
INTERCOLONIAL
PRINCE EDWARD ISLAND RY
קאנעקשאן יוניאן דעפא. מאנטרעאל

אושען לימיטעד	געהט אב 7.25 נאכמיטאג	טעגליך

מאריטים עקספרעס
טעגליך, אויסער שבת. 8.15 פארטאגס
סליפערס פאר דער גאנצער רייזע.
מאנטרעאל און האליפאקס
קאנעקשאן פאר סיינט דזשאן, די סידניס
פרינס עדווארד איילענד, ניופאונדלאנד.
ע. טיפפין דזשענעראל וועסטערן אגענט
51 קינג סטריט איסט, טאראנטא. [illegible]

סעפערייט רום סיסטעם
די וויליאמס
קארטיידזש און סטארידזש קא.
טעלעפאן קאלעדזש 252
דזשענעראל קארטיידזש אוידזשענטס
368 ספעדיינא עוו. טאראנטא, אנט.
באגאזש, פיאנאס און אלע סארטען פארניטשור גענומען און געסטארד.
שטוב זאכען געפאקט און געשיפט ביי עקספערטען.
ווערהייזער: 651 קווין סטריט וועסט צוגעדעקטע וועגען. [illegible]
[illegible]

שעכטער'ס
סטאר און אפיס
קארנער יארק און פארק
האמילטאן

איז ווערט צו בעזוכען. ווייל, איהר בעקומט דארטען (פאר געלד) די שענסטע, בעסטע און ביליגסטע סחורה פון הכל גודס, מענס פורנישינגס, נאושאנס, סטיישאנערים. אלע טעגליכע (אידישע) צייטונגען, זשורנאלען ביכער צום לעזען ביי דער וואך, סדורים מחזורים, טליתים. אויך חתונה לייסענס סיטיזען פייפערס, אפידייוויטס נעטיינט, געזעצליכע דאקומענטען א. ז. וו. דער סטאר איז אפען יעדען טאג ביז 10 אוהר ביי נאכט. טעלעפאן 5416

לייטע וואס קומען קיין האמילטאן קענען קריגען אלע אינפארמאציאנען וואס עס נעטיגט זיי צו וויסען. געדענקט דעם אדרעס, שעכטער קארנער יארק און פארק (איין בלאק פון סיטי האל,) האמילטאן.

James L. SHEKTER
Justice of the Peace, Issuer of Marriage Licenses and Citizens Papers.

הודעה מהרב מאיר צבי לעווי

באלדווין טעלעפאן קאלעדזש 6903.

איהר געפינט מיך צו יעדער צייט אין הויז צו ענטפערען אלע רבנישע ענינים דהיינו שאלות, דין תורות, עצות, טובות בין איש לאיש, אויך צו סעטלען אלערליי טראבעלס בימווין מאן אונד פרוי נאכ'ן אידישען דין און אויך סדרי קדושין. ווארום זאלט איהר אין אזא שלעכטער צייט אוועק טראגען אומזיסטע געלד אויף אלערליי נארישקייטען, ווען איהר קענט בעקומען חופה וקדושין ביי מיר אין הויז מיט די בעסטע צופרידענהייט, אפילו מערידזש לייסענס וועל איך אייך פערזארגען. גאט וועט אייך געבען א גוטען מזל אין מיין הויז.

קומט אין הויז, אדער טעלעפאנירט אויף דעם אויבענגערמאהנטען אדרעס.

THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., Ltd. —
251-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967
SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.
Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

די נייע געפאהר פאר אידישע קינדער

אין האמילטאן איז זיך לעצטע וואך צוזאמענגעקומען דער פראווינציעלער סינאד פון דער אנגליקאנער קירכע. יענע קערפערשאפט וועלכע קאנטראלירט די גייסטיגע זייט פון דער אנגליקאנער קירכע אין דיזער פראווינץ.

אויף דיזער פערזאמלונג איז פיעל גערעדט געווארען וועגען די פערשידענע זייטען פונ'ם לעבען, וועלכע בעריהרען די אינטערעסען פון דער קירכע און וואס שטרעבען אלע צו פערפעסטיגען מעהר די קירכע אין דעם רעליגיעזען גלויבען. און צווישען די פערשידענע רעקאמענדאציעס וועלכע זענען אויף דיזען רעליגיעזען צוזאמענפאהר אנגענומען געווארען, געפינט זיך אויך א בעשלוס, אז אין די „פאבליק סקוהלס" זאל מעהר פלאץ געגעבען ווערען פאר רעליגיעזער ערציהונג און די „סקוהל רידערס" זאלען אריינגעגעבען ווערען מעהרערע אויסציגע אין קאפיטלאך פון דער ביבעל, און שילער וועלכע ווילען אריין אין „הייר סקוהלס" זאלען אויך קענען נעהמען אלס א „סאבדזשעקט" ביים עקזאמען די „הייליגע שריפטען".

דורך דעם האפען דיזע קירכע טהוער צו פערגרעסערן די רעליגיעזע שטימונג צווישען דער יוגענד.

צו אזעלכע בעשלוסען קענען די אידען פון אנטעריא ניט בלייבען גלייכגילטיג.

די טאראנטאר און אלע אנטאריער אידען וואלטען זיך קיינמאל אין אזא קירכע אנגעלעגענהייט ניט אריינגעמישט, ווען דיזע לאזען צופריעדען די שולען, וואו די יוגענד ווערט ערצויגען.

אזוי לאנג אבער ווי זיי ווילען זייער רעליגיעזען איינפלוס אריינטראגען וואס מעהר אין די שולען, דארפען מיר צו זיי אוישרייען האלט!

שוין יעצט, ווען רעליגיאן ווערט אפיציעל ניט געלערענט אין די אנטעריער פאבליק סקוהלס, זינגען די אידישע קינדער, וועלע געהען אין די קינדער־גארטענס, „דזשיזוס אי לאוו יו", ניט וויסענדיג אפילו וואס דאס איז. און נאך טרויעריגער וועלען זיין די רעזולטאטען ווען די פארשלאגען פון די אנגליקאנער קירכע זאלען דורכגעפיהרט ווערען, און פון דער רעגירונג אלס א געזעץ אנגענומען ווערען.

די פאלקס־שולען מוזען און דארפען בלייבען וועלטליך־ערציהערישע, און קיינמאהל ניט קיין קריסטליך־סעקטאנטישע.

אין דעם זענען פעראינטערעסירט אלע רעכט־דענקענדע בירגער, און נאך מעהר די אידען, און די גרעסטע נאבלעסיגקייט פון דער אידישער זייט וועט דאס זיין ווען די זאך וועט פערקיקט ווערען.

די אנטעריער רעגירונג מוז אויפמערקזאם געמאכט ווערען, אז די אידען ווילען ניט און פערלאנגען ניט, אז מען זאל מיט געוואלד זייערע קינדער ערציהען פאר קריסטען, א זאך וועלכעס מוז זיין דער רעזולטאט, ווען דער ווילען פון די אנגליקאנער זאל ווערען א געזעץ.

פאר די אידישע קינדער פון דער פראווינץ אנטעריא שוועבט יעצט א נייע געפאהר, די געפאהר פון אוועקגעריסען צו ווערען פון זייער פאלק, און דער חוב פון די עלטערן איז זיי פון דיזער געפאהר צו פערהיטען.

דער ביכער טאג דארף זיין אין ערפאלג

די אידישע טאראנטא איז געווען די איינציגע וועלכע האט זיך נאך'ן טויט פון דעם גרויסען אידישען שריפטשטעלער שלום עליכם אבגערופען, מיט גרינדען אן אינסטיטוציע אויף זיין נאמען, עס איז געגרינדעט געווארען די שלום עליכם פאלקס ביבליאטהעק, אן אינסטיטוציע, וועלכע איז די פאסענדסטע צו פעראייביגען שלום עליכם'ס נאמען און אויך איז זי די נויטווענדיגסטע פאר דעם אידישען קולטורעלען לעבען אין דער אידישער טאראנטא.

די ביבליאטהעק איז געגרינדעט געווארען אבער דערווייל פונקציאנירט זי נאך ניט. אמת עס ווערען שוין געזאמעלט ביכער פאר איהר, אבער זיי זענען נאך ניט גענוג פאר אזא אנשטאלט, אז זי זאל שוין קענען געעפענט ווערען.

די טהוער פון דער ביבליאטהעק ווענדען זיך אן אלעם, אום א גרויסע צאהל ביכער צונויפצוזאמלען, אבער אליין אהן די מיטהילף פון אלעמען וועלען זיי עס קיינמאל ניט קענען דורכפיהרען.

א גרויסע צאהל ביכער און ספרים מוזען אריינקומען אין דער ביבליאטהעק, אום זי זאל קענען אנהייבען צו פונקציאנירען און צוליעב דעם האבען די טהוער פון דער ביבליאטהעק בעשלאסען צו פעראנשטאלטען א „ביכער טאג", א „יום הספרים" ווען איבער'ן גאנצען שטאדט וועלען געזאמעלט ווערען ביכער.

מיר ווילען האפען אז אין דעם טאג, דעם צווייטען טאג חול המועד סוכות, וועט פון יעדעם אידישעס הויז בייגעשטייערט ווערען אזוי פיעל ביכער און ספרים ווי מעגליך, אום אבער די זאך זאל זיין אן ערפאלג, אום די ביכער זאמלונג זאל געבען א מעגליכקייט דער ביבליאטהעק צו עפענען זיך, פאדערען זיך זאמלער, פאדערען זיך מענשען, וועלכע זאלען העלפען דורכפיהרען דעם ביכער־טאג.

די טאראנטאר אידישע יוגענד האט שוין א גוטען ביישפיעל מיט איהר אפפערוויליגקייט געצייגט. וואלונטירענדיג פאר פערשידענע זאמלונגען, זאל דיזע יוגענד אויך ארויסצייגען איהר ווילינגקייט און הילף

דער ביכער טאג דארף זיין אן ערפאלג און די אידישע יוגענד קען רען פאר דעם ביכער טאג.

פאר דיזען אנשטאלט. און אנשליסען זיך אין דער רייהע פון וואלונטיר פיעל מיטהעלפען צו זיין ערפאלג, דורך אנשליסען זיך אין די קאמיטעטען, וועלכע וועלען דעם 15־טען אקטאבער דורכפיהרען די זאמלונג.

א לאנד וואו די זונן שיינט ביי נאכט

איינע פון די וואונדערבארסטע לענדער אויף דער וועלט איז די קליינע נארוועגען אין דעם סאמע זייט פון אייראפא. זי איז ניט בלויז וואונדערבאר דערמיט, וואס אין דעם משך פון א פאאר דורות בלויז האט זי זיך ארויפגעהויבען אזוי הויך איבער די מייסטע אנדער'ע, זייט לענגער ציוויליזירטע לענדער מיט איהרע גייסטיגע ריזען, ווי הענריק איבסען, ביערנסטערנע ביערנסאן, גריעג, קנוט האמסאן און אנדערע. זי איז נאך מעהר וואונדערבאר מיט איהרע מערקווירדיגע וואונדערבארע נאטור ערשיינונגען.

נארוועגען איז א לאנד פון ריזיגע פרוכטבארע אבער צו דערזעלבער צייט מערקווירדיגע שעהנע פעלזען, פון פיעלע פיארדען, ים צינג וואס רייסען זיך אריין אין דער יבשה. און פון אייביגען שנעע און אייז אויף פיעלע פון די הויכע פעלזען. אבער די וואונדערבארסטע און זעלטענסטע נאטור ערשיינונג אין פיעלע פלעצער פון נארוועגען איז דאס נארד ליכט אדער די זונן פון האלבע נאכט. גאנץ אייגפאך אום האלבע נאכט שיינט אין יענע פלעצער די זונן אזוי העל ווי טאג און בעווייסט דעם ים און די פליינע אויף מיילען און מיילען ארום און בעפארבט די גרויסע וואלקענס מיט א רויטליכען קופער פארב און וויקעלט איין די הויכע פעלזען און געביירען אין בונטען גאלדענע שטראהלען.

עס איז אפשר א צופאל און אפשר ניט וואס דיזעס מערקווירדיגעס לאנד פון ריזיגע פעלזען האט ארויסגעגעבען אזעלכע ריזען מענשען. די פילאזאפיע און געשיכטע האבען שוין לאנג אנערקענט די טיעפע ווירקונג וואס דער קלימאט און די אלגעמיינע נאטור פון א לאנד האבען אויף די איינוואהנער פון דעם לאנד, אויף איהר קולטור און אויף איהר פארשטעלונגס קראפט איבערהויפט. יעדענפאלס די ליטעראטור קריטיקער שטעלען זיך אב אויף די איינזאמקייט פון הענריק איבסאן'ס כאראקטער און די שווערע, און עפעס אזוי ווי א בייזליכע און פערצאגטע פערטראכטקייט וואס שוועבט איבער זיינע פעלזען מעכטיגע דראמען און זעהן אין זיי א עהנליכקייט צו די אומעטיגע איינזאמע נארוועגישע פיארדען און ספעציעל צו איהרע איינזאמע, סומנע פעלזען בערג, און ווען מען לייענט די ווערקע פון קנוט האמסאן און מען זעהט ווי אייגענארטיג פאעטיש און צו דערזעלבער צייט אומעטיג זיינע שילדערונגען זייענען, ווי פאנטאסטיש זיינע העלדען זייגען, ווי זיי געהען ארום מיט עפעס אזוי פיבערגדע פערטשאדעטע מוחות, אזוי ווי זיי וואקטען געבלאנדזשעט צווישען הימעל און ערד, צווישען וואהר און טרוים עפעס אזוי ווי זייערע אויגען וואלטען געזעהען ווייטע זעהונגען, דאן דאכט זיך אונז אב אז דאס האט דער מערקווירדיגער נארד ליכט דורכגעשיינט דורך קנוט האמסון'ס מוח, דורך געזייט זיך דורך זיין פארשטעלונגס קראפט זאן זי אזוי פאנטאסטיש בעפארבט.

אט ווי אזוי א רייזענדער בעשרייבט די נארוועגישע נאטור און איבערהויפט די האלבע נאכט זונן און די בילדער וואס מאהלען זיך אונטער איהר אויף דעם ים און אויף דער יבשה:

„דער צוג פון קריסטיאנא קיין טראנדהיים) שטייגט ארויף אין די הויכע בערג אין די נאך ניט געטשעפעטע און כמעט וויא אונבעוואהנטע הויכע בערג, ער שפרינגט איבער גריבער, קריכט איבער בערג ווייכט אוים מעכטיגע וואסער פאלען גליטשט זיך פערביי אבגרונטען און פערביי בארג אזעראס און צייגט דעם רייזענדען אלע הערליכקייטען פון דער געוואלטיגער איינזאמער נאטור פון די ריזיגע בערג. אבער אז מען קומט צו צו דעם שטעלט זיך פארן רייזענדען פאר א גאנץ נייע בילד, א ווייסע בלענדענדער ווייסע צויבער געשיכטע, דאס לאנד פון אייביגען שנעע און אייז, אז דער רייזענדער פאהרט ארויף מיט דער באהן צו דיא הויכע אייז פעלדער זעהט ער פאר זיך אויסגעשפרייט דאס לאנד און דעם פיאהר און וואונדערבאר איז דאס בילד אין אבענד און אויף דער נאכט אונטער דעם התנוצצט פארביגען הימעל פול מיט שטימונגען.

דער בעריהמטעסטער וואונדער פון דעם נארד לאנד איז די האלב נאכטיגע זונן. אבער ווען מען פערברענגט אונטער איהר א לאנגע צייט דאן געפינט מען איים אז אייגענטליך איז עס נור א בלענדונג א נארהעריי. די זונן געהט געמליך ניט אויף אין מיטען נאכט, ווייל אייגענטליך איז זי דאך גאר קיינמאל ניט אונטערגעגאנגען. זי שיינט אהנאונטערבראכען די גאנצע נאכט.

מיר זיינען געפאהרען אויף א דאמפפער צום וועסט פיארד און פון דארט אין דעם אפענעם ים. דאן איז געווען האלבע נאכט, אבער ארום אונז האט זיך אויסגעבריים א ליכטיגע העלע ווייסקייט אין מיטען ים איז פריי געלעגען א פעלזען בלאק. אויף 100 קילאמעטער ארום האט מען איהם געקענט זעהן אין דער קלאהרער לופט. וואס נעהענטער מיר זיינען צוגעקומען צו דער זיכטבארער זונן אלס העלער און ליכטיגער איז עס געווארען. ווען מיר האבען צוגערודערט צום פעלז בלאק איז די לופט געווארען צו ערשט רויטליך, דערנאך גאנץ ווייס, גאנצע ווייסע פלאכע פעלדער זיינען ארויס געשוואומען פון דעם וואסער. זיי האבען זיך טעשפארט אלץ העכער, ארויפקריכענדיג איין ווייסער פעלז אויף'ן אנדערען. גאנצע פאלקען שטראהלען בונטען האבען אויפגעוויכעט און אין מיטען פון דיזען שטראהלען ים האט ארויפגעשיינט עפעס נאך פיקעלענדער פון זיי אלעמען א פינטעל — א פערטעל קרייז. א גאנצע קויל — די האלבע נאכטיגע זונן, בלענדענד ווייס, א ווייס וואס הערשט איבער די וואסערען. דער לופט און די פעלזען און אלעס בעלייכט עס און אלעס פערשלינגט עס.

די זונן אליין קען קיין מאהל אין דרום אזוי ניט לייכטען ווי דא די לופט בלויז, שטראהלענדער ווי די קויל פון דער זונן דארט אונטען איז דא יעדער וואסער שטרייף יעדער בעלויכטענדער פעלז און וואס שפעטער אלץ קרעפטיגער און מאסיווער ווערט דאס ליכט. די זונן שטייגט ארויף אלץ העכער אין הימעל, איהר אבשיין אין דעם ים — א ווייסע פלאמענדע קויל — קאטשעט זיך ארוים אלץ מעהר פון פארענט און דער גאנצער ים בלישצעט ווי צופלאטענער, לייכטענדער קוועקזילבער. מען באדט זיך אין דאס ווייסע, מען שווימט אין דאס ווייסע, מען לעבט אין דאס ווייסע, אין דעם לויכטענדען ווייסע.

אבער פיעל מערקווירדיגער איז די מיטען נאכט זונן אויף'ן נארדישען פעלזען ברעג — דער נארד קאפ — וואס שפרייט זיך אויס אזוי ווי א גלאטער פליין הויך איבערן ים. ווען האלבע נאכט קומט אן ווערט דא דער ים אונבעשרייבליך ווייס, צו מזרח און צו מערב צו. די ווייס אויפשטייגענדע זונן ערווארעמט זיך דעם ברייטען ים. די דיק פליסיגע, דונקעלע וואסער מאסען ווערען אויף מיילען און מיילען ארום איבערגעדעקט מיט א זילבער ווייסען זונגען שטראהלען שטויב. נור דא אויף דיזען פעלזען ברעג קען מען אזא הערליכעס בילד זעהען.

אין דאך איז די מיטען נאכט זונן נאך פיעל אינטערעסאנטער אויף דער יבשה אין פינמארקען גאנץ נאהענט צום רוסישען גרענעץ. אויף דעם ים ערשיינט די מיטען נאכט זונן געוואלטיג ווייס, אויף דער יבשה ערשיינט זי אבער גליהענד, פורפור רויטה. איך האב זי געזעהן לעבען באראל אין א שטורמישען טאג ווען דער הימעל איז געווען פערצויגען מיט וואלקענס. א גאנץ בעזונדערען פארב האבען די וואלקענס געהאט. מעטאלענע, אזוי ווי פון רויטליכען קופער זיינען זיי געווען די מעטאל פארביגע קוים קענטיגע זונן האט זיך מיט די מעטאל פארביגע וואלקען סקירדעס לאנג געראנגעלט. אזוי ווי זי וואלט זיי וועלען אויפרייסען. אבער דער וואלקען פאנצער איז געבליבען פעסט. בלויז זיינע ברעגעס זיינען בעשטראהלט געווארען מיט א שניידענדער ווייס רויט קייט.

עס איז געווארען בלויז פינף מינוטען צו האלבע נאכט. צווישען די מעטאלענע וואלקען סקירדעס האט זיך בעוויזען א בלישצענדע פינטעלע, א לויכטענדער קערנדיל א שטראהלענדער קרייז. די וואלקען וויינען ווי צושמאלצען געווארען. די מיטען נאכט זונן האט געקעניגט איבער אלץ אבער בלויז צעהן מינוטען האט איהר ריינע מלוכה געדויערט, דאן האבען איהר די וואלקענס ווידער טובר געווען, דאן האט זי די זונן צוריק בעהערשט. א גאנצע שטונדע נאכאנאנד האבען זיי אזוי מלחמה געהאלטען די מיטען נאכט מיט די וואלקענס.

אין קירקענעס גאר נאהענט ביים רוסישען גרענעץ זעהט מען די מיטען נאכט זונן פון מיטען נאס. די בלוט רויטע פייער קויל וואנדערט אום אין הימעל. אימער נעהענטער און נעהענטער קומט זי צו צו דער אויבערפלעכע פון דעם בלויען פיארד. זי זינקט צו איהר אראב א פאאר מינוטען האלט זי זיך איבער איהר אזוי ווי אונענטשלאסען. אין דעם בלויען וואסער שפיגעל טויכט דערוויילע אויף א צווייטע זונן — איהר אבשפיגלונג — אזוי ווי די מארגען זונן וואלט עס אויפגעגאנגען. דאן גיט זיך די זונן א קעהר צום נארד אסט אויף'ן האריזאנט. די פייער קויל זינקט אראב אלץ טיעפער אין וואסער און דיא פרענז פון דער זונס פלאמענדער קלייד צושפרייטען זיך אלץ ברייטער איבערן וואסער און בעהערשען עס אין גאנצען. די קירכע פון שטאדט וואס שטעהט אויף א בערגעל ווערט דערוויילע געבאדען אין א רויטען שטראהלען ים און איהרע פענסטער פלאקערען אזוי ווי פון א מורא דיגען שרפה.

די אייביגע געהיימניס פון דעם עסט־רייכישען קרוינפרינץ'ס טראגעדיע

ווער האט געמיינט דעם איינציגען זוהן פון דעם גרויז גרויען פראנץ יאזעף? דאס איז איינע פון די געהיימניסען פערוויקעלט מיט דעם קעניגליכען הויף, וועלכער איז שוין דרייסיג יאהר אלט, און וועלכער איז נאך ניט ענטדעקט געווארען. עס איז צווייפעלהאפט אויב עס וועט שוין ווען עס איז ענטדעקט ווערען. אין דער צייט ווען דער מארד האט פאסירט האט עס אויפגערודערט די גאנצע וועלט. אומעטום האט מען וועגען דעם גערעדט. אלע האבען ספעקולירט. יעדער איינער האט געהאט אן אנדער טהעאריע און איין טהעאריע איז געווען נאך אינטערעסאנטער פון דער אנדערער. אלעס וואס מען האט פון זיי געקענט לערנען איז געווען אז דא האנדעלט זיך אום א טיפע געהיימניס. אז מיט דער געהיימניס איז פערבונדען ניט נור מארד נור אויך זעלבסטמארד, און אז די בעמיהונג פון דעם קייזערליכען הויף אז דער אמת זאל קיין מאהל ניט בעוואוסט ווערען וועט וואהרשיינליך ניט געלינגען, אזוי לאנג ווי דער אלטער פראנץ יאזעף וועט לעבען וועט קיינער דעם אמת ניט קענען דערגעהן.

איינער פון די כאראקטעריסטישע שטריכען אין דעם שטורעמדיגען לעבען פון דעם אלטען קייזער, איז געווים דיא צרות וואס ער האט געהאט אויסשטעהען. זעלטען ווען א קעניגליכע קאפ האט געהאט איבערצוטראגען אזוי פיעל, וויפיעל ער האט שוין איבערגעטראגען. זיין לעבענס געשיכטע לעזט זיך ווי איינער פון די שפאנענדסטע ראמאנען, — פיליכט נאך אינטערעסאנטער פון מאנכע פון די היינטיגע שונד ראמאנען. איינע פון דיא זאכען וואס האט געמאכט די שטארקסטע ווירקונג אויף דעם אלטען איז געווען דער מיסטעריעזער מארד פון זיין איינציגען זוהן, דער קראהן פרינץ רודאלף.

ווי בעוואוסט איז ער געווען קעניג איבער די בעלגיער. די הייראטה איז אבער ניט געווען קיין גליקליכע. ווי עס ווייזט איז דער שידוך ניט געווען קיין פאסענדער. רודאלף איז געווען א לעבע יונג. איינער פון די חברה בוי וועמען קיין זאך איז ניט צו שווער אדער פערבאטען, ווען ער דענקט אז עס וועט איהם פערשאפען פערגעניגען. ער איז געווען אן אוואנטוריסט און האט געגליכען צו לעבען א גוטען טאג אויף'ן קעניגליכען שטייגער. עס פערשטעהט זיך אז מיט וועמען צו לעבען אזא גוטען טאג האט איהם קיין מאהל ניט געפעהלט. ביי זיי אין הויף זיינען שטענדיג געווען גענוג לעבע יונגען און לעבע פרויען מיט וועלכע ער האט געקענט פערברענגען וויפיעל זיין הארץ האט געלוסט.

זיין פרוי אבער איז געווען ריכטיג דער היפוך. זי איז געווען א שטילע, געלאסענע פרוי, וועלכע האט זיך ווייניג וואס אינטערעסירט אין איהר מאנס צייט פערטרייב. זי האט געהאט נאך א חסרון, און דערפון קען זיין איז ארויסגעקומען די גאנצע טראגעדיע. זי איז געווען שרעקליך אייפערזיכטיג. זי האט נאכגעשפירט איהר מאן וואו ער איז געגאנגען און ווי ער האט פערבראכט. עס האט לאנג ניט געדויערט און זי האט איינגעזעהען אז איהר מאן אינטערעסירט זיך ווייניג מיט איהר. זי האט אויסגעפונען אז ער פערוויילט זיין צייט מיט אנדערע פרויען, און אז ער שפיעלט זאגאר א ליעבע מיט דער יונגער, וואונדער שעהנער בארא נעסע מאריע וועטסערא.

ווען זי האט געזעהען אז זי האט שוין מעהר אויף רודאלף'ן ניט וואס צו האפען האט זי פון איהם געפאדערט א גט. ער איז געווען צופריעדען איהר צו געבען דעם גט. אבער זיין פאטער האט זיך אריינגעמישט און ניט דערלאזען. ער האט געוואלט אז זיי זאלען לעבען צוזאמען. און אז רודאלף זאל אויפהערען צו שפיעלען ליעבעס מיט יענער מאדאם. רודאלף האט אבער דערפון ניט געוואלט הערען. ער האט ערקלעהרט אז ער וועט געהן ביז עק וועלט מיט דער באראנעסע אויב זיין פאטער וועט איהם ניט ערלויבען צו לעבען מיט איהר ביי איהם אין קייזערליכען הויף.

איין אבענד, דאס איז געווען אין יאנואר פון דעם יאהר 1889, האט רודאלף אראנזשירט א הוליאנקע אין דעם מייערלינג שלאס, צוועלף מייל פון וויען. זיין געליעבטע מאריא איז געווען איינע פון די געלאדענע געסט. אויף מארגען אין דער פריה איינער פון זיינע בעדינער אריין צו איהם אין שלאף צימער איז ער געווארען אן אויפגעציטערטער. אויף'ן בעט איז געלעגען דער נאכפאלגער צום טראהן א טויטער. עס פערשטעהט זיך אז דאס האט פערורזאכט א היבש ביסעל סענזאציאן. די ערשטע ערקלעהרונג וואס איז ארויסגעגעבען געווארען פון קייזערליכען הויף איז געווען אז ער איז געשטארבען פון א אפאפלעקסיע. די עסטרייכער האבען אבער דיזע ערקלעהרונג ניט געוואלט גלויבען. אלע האבען איהם געקענט פאר א געזונטען יונג, וועלכער האט זיך קיין מאהל ניט בעקלאגט אויף קיין קראנקהייט, אזעלכע שטארבען ניט פלוצלונג פון אפאפלעקסי. דער עולם האט געפיהלט אז מען נארט איהם אב. יעדער איינער האט פערדעכטיגט אן אנדער זאך.

מיט א שטיקעל צייט שפעטער איז ארויסגעגעבען געווארען א צווייטע ערקלעהרונג, אין וועלכער עס איז געווען בעהויפטעט. אז ער איז בעגאנגען זעלבסט מארד. דאס האט פערורזאכט א צווייטע סענזאציאן. אבער דאס איז נאך אל'; געווען גאר ניט. עס האט ניט געדויערט לאנג, און דער סוד איז ארויס אז צוזאמען מיט איהם איז אויך געפונען געווארען די באראנעסע — אויך א טויטע

מיטדעם האט זיך אנגעפאנגען א סעריע פון טהעאריען ווי אזוי דאס פארפאל האט בעגעגענט דעם טויט. איין טהעאריע האט געלויטעט אז אין פערלויף פון יענעם אבענד האט רודאלף דערצעהלט זיין געליעבטער אז זיין פאטער איז געגען דעם אז ער זאל נעמען זיין פרוי. די בארא נעסע האט געפיהלט אז אהן איהם וועט זי ניט קענען לעבען, איז זי בעגאנגען זעלבסט מארד. אנדערע זאגען אז זי האט אבער געלאזען א צעטעלע און וועלכען זי האט אויפגעפאדערט אז ער זאל נאכטהאן איהר ביישפיעל, און אז ער האט איהר גליך געפאלגט. זיי האבען ערקלעהרט אז אזוי שנעל ווי ער האט דערזעהען איהר טויטען קערפער און האט איבערגעלעזען דעם צעטעלע, האט ער בעדעקט איהר גאנצען קערפער מיט פרישע בלומען זיך אוועקגעלעגט נעבען איהר און זיך אריינגעשאסען א קויל אין קאפ.

א צווייטע טהעאריע האט געלויטעט אז אזוי שנעל ווי זיי האבען זיך דערוואוסט אז עס וועט זיין אונמעגליך פאר זיי צו לעבען געזעצליך אלס מאן און פרוי, האבען זיי ביידע בעשלאסען צו מאכען א סוף צו זייערע לעבענס. דער פלאן איז געווען אז ער זאל איהר שיסען און דאן זיך אליין, אין א צעטעלע וואס ער האט איבערגעלאזען האט ער ערקלעהרט אז ער האט איהר געשאסען צווישען די אקסלען ברי איהר שעהנהייט זאל דערפון ניט לייד ען.

אנדערע האבען ווידער בעהויפטעט. אז די באראנעסע האט געהאט א צווייטען געליעבטען וועמען זי האט געשאנקען א היבש ביסעל אויפמערקזאמקייט. אין דעם אבענד פון דער הוליאנקע איז יענער געליעבטער אויך געווען אנוועזענד. ווען רודאלף האט בעמערקט וויפיעל אויפמערקזאמקייט זי שענקט יענעם געליעבטען איז ער געווארען אויפגערעגט און אין יענעם מאמענט האט ער איהר געשאסען. ווען איהר געליעבטער האט דאס בעמערקט האט ער ארויסגעצויגען א פיסטאלעט און האט רודאלף'ן דערשאסען אויס ראכע האבען רודאלף'ס בעדינער דעם צווייטען געליעבטען אויך געשאסען.

דאס זיינען בלויז א טהייל פון די געשיכטען וואס מען פלעגט דערצעהלען וועגען דעם קרוין פרינץ און וועגען זיין געליעבטער. מיט עטליכע יאהר נאך דער טראגעדיע האט א ניו יארקער צייטונג אבגערוקט א סענזאציאנעלען ארטיקעל אין וועלכען עס איז געווען געמעלדעט, אז דאס פאארעל וואהנט ערגעץ אין אמעריקא אונטער א פאלשען נאמען. זינט דאן האבען שוין אנדערע צייטונגען אויך פערוואוסט אז די גאנצע געשיכטע פון דער טראגעדיע איז נור געווען צו פערבלענדען די אויגען פון די איינוואהנער, און אז דאס פאארעל לעבט ערגעץ און איז גליקליך.

וואס אנבעלאנגט די אמת'ע פאקטען ווייזט אויס אז די וועלט וועט זיי שוין קיין מאהל ניט וויסען. אפיציעל הייסט אז ער איז טויט, אייגענטליך וויסען מיר היינט אזוי ווייניג ווי מיר האבען געוואוסט מיט דרייסיג יאהר צוריק, אויף מארגען ווא די טראגעדיע איז בעוואוסט געווארען.

דיימאנדס
$1 $2 $3
וועכענטליך
איהר האט יעצט די געלעגענהייט צו האבען דעם פיינסטען דיימאנד אדער אנדערע דזשועלרי דורך דאס קרעדיט סיסטעם פון דזשייקאב בראדערס דיימאנדס ווי עס איז בעוואוסט ווערט אלע מאל טייערער און עס איז אייביגקייט.
מיר גאראנטירען יעדען ערהליכען מענשען דאס איהר האט די געלעגענהייט צו קויפען ביי אונז דיימאנדס מיט דיא לייכטעסטע אבצאהלונגען.
ספעציעל דיסקאונט 10 פראצענט פאר קעש.
דזשייקאב בראדערס 15 יאנג סט. ארקייד.

וואס הערט זיך אין האמילטאן

פון אונזער האמילטאנער קארעספאנדענט

יונה ל. שעכטער

די היגע אויסגעשפראכענע געגנער פון א נאציאנאל ראדיקאלע שול, האבען צו פערציכנען זייער ערשטען זיעג, א דאנק זייער בעמיהונג האט זיך דאס נפל'ע נור וואס געבוירען אבגעטראגען, און לויט זייער פערזיכערונג וועט עס יעצט דויערן נאך עטליכע יאהר, ביז אזא פלאן צו האבען א ראדיקאלע שול אין האמילטאן, קען ווערען דורכגעפיהרט.

איבערהויפט זענען די היגע פיהרער פון דער תלמוד תורה זעהר צופריעדען דערפון, די אורזאכען וואס האבען געפיהרט דא צו דאס דער גאנצער פלאן זאל צוניישט ווערען נאכדעם ווי ס'האט זיך געצייגט דאס אלע שווערינקייטען זענען בעזייטיגט, איז גאנץ פשוט, ס'איז א פעסטגעשטעלטער גלויבען ביי די מייסטע היגע אידען, דאס נאציאנאל ראדיקאל מיינט פשוט א קאמפף געגען רעליגיאן

און האמילטאנער אידען ווילען זיך ניט איינרייסען מיט גאט, א גאנץ יאהר ספעציעל יעצט, ווען מען בלאזט שופר.

פיעל האט אויך מיטגעהאלפען, דאס אונערוואוערטע פעראייניגונג פון רבי לעווינ'ס תלמוד תורה מיט דער שטאדטישער תלמוד תורה, די פעראייניגונג איז שוין געזיכערט, אבצוואר נאך ניט ערקלעהרט אפיציעל.

עס זענען נאך פערבליבען עטליכע קלייניגקייטען צו בעזייטיגען און דאן וועט מען פייערן די אפיציעלע פעראייניגונג.

* * *

די ארבייטער בעוועגונג אין האמילטאן האט דיזע וואך ערליטען א גרויסע ניעדערלאגע.

2 אידישע געוועזענע סטרייקער פון רייוויס בראדערס שאפ, וואו דער סטרייק איז ניט לאנג געכיטעלט געווארען, זענען וועהרענד דעם סטרייק ארעסטירט געווארען אויף דער קלאגע פאר אבערען סקעבס, ניט צו פערנעהמען די סטרייקערס פלעצער, די קלאגע לויטעט אויך. דאס זיי האבען געסטראשעט, צו שלאגען, אויב זיי וועלען מיט גוטען ניט פערלאזען דעם שאפ

צו יענער צייט, זענען די 2 סטרייקערס פערהאלטען געווארען אונטער 500 דאל. בעיל, אין זייער טהרייעל זאל פארקומען בעפאר א העכערן געריכט. יעצט איז דער טרייעל פארגעקומען און ביידע סטרייקערס, וואלטער היבשער, און זשעם העלמאן, זענען פער משפט געווארען צו 2 מאנאטען דזשייל פאר ריזען גרייסען „פערברעכען". דאס טרויעריגסטע דאביי איז וואס זיי וועלען קיין סימפאטיע ניט געפינען צווישען די היגע קריסטליכע „ברידער" ארבייטער ווייל דער היגער טרעיד און לייבאר'ס קאנסול האט בפירוש געלאזט וויסען דער היגער פרעסע דאס זי, די טרעיד און לייבאר קאנסול אנערקענען ניט די אמאלגעמייטעד קלאטהינג ווארקער'ס" אלס א געזעצליכע יוניאניסטישע קערפערשאפט, ווייל די „אמעריקאן פעדעריישאן אוו לייבאר" האט ביי איהר לעצטער קאנווענשאן ערקלעהרט דאס די ארגאניזירער פון דער „אמאלגעמייטעד קלאטהינג ווארקער'ס" זענען אונגעווינשט, און פאלגליך קען דער היגער „טרעיד און לייבאר קאונסיל" ניט אנערקענען זיי אלס געזעצליך.

די אידישע פאלקס בוהנע פון טאראנטא, וואס האט אזוי פיין געשפיעלט אין האמילטאן מיט 3 מאנאטען צוריק, האט אנאנסירט, דאס דעם 13טען אקטאבער, ערב שבת חול המועד סוכות, וועלען זיי שפיעלען אין האמילטאן

די היגע אידען זענען פון זייער שפיעלע געווען זעהר צופריעדען, איבערהויפט איז דער היגער ברענטש פאלקס פערבאנד צופריעדען מיט זייער קומען, ביים לעצטען מאל איז קאלעקטעט געווארען פון די טהעאטער בעזוכער א היבשע סומע פאר די מלחמה קרבנות. א דאנק דעם ליעד "שענקט א נדבה" וואס זיי האבען געזונגען.

ביי א חתונה פון מר. און מרס. קאהן איז דורך דער הילף פון מר. ס. סאלקין געזאמעלט געווארען 34 דאל. דערפון געהט 17 דאל. פאר מלחמה קרבנות, און 17 דאל. פאר דער היגער "יונייטעד היברו טשאריטיס.

פאנאגראף רעקארד
אלערהאנד אידישע רעקארדס, ליעדער און תפילות פון די בעסטע חזנים און זינגער. אויף פאנאגראפס און וואנד זייגערס, קענט איהר קריגען ביי די
פראנקא אמעריקאן קלאק קא.
351 ספידאינא עוועניו
קאמט און פרובירט.

מרדכי קיזאוויטש

(ערצעהלונג)

איבערזעצט אויס דעם רוסישען

פון אסתר ביילי.

(פארטזעצונג.)

די געסט האבען זיך פרעהליך אונטערהאלטען ביז טאג. נאך דעם ווי די געסט זיינען זיך צוגאנגען האבען זיך אלע פון דעם רב'ס שטיב געלעגט אברוהען נאר איין מרדכי איז געבליבען זיצען ביי זיך אין צימער און טיעפע זיפצען האבען זיך ארויסגעריסען פון זיין צובראכען הארץ: „איך בין דער אונגליקליכסטער אין דער וועלט, האט ער גערעדט צו זיך אליין. גלייך ווי אלע רוחות זאלען וועלען שפאסען מיט מיר און זאלען צושלאגען אלע מיינע האפנונגען. פעסעלע וועלכע איך האס פון מיין טיעפען הארצען וועט זי זיין מיין פרוי און איך וועל פערבלייבען אין הויז פונ'ם רב וועלכעס וועט זיין דער קבר פון אלע מיינע האפנונגען און שטרעבונגען.

*

ווער וועט מיר צווינגען חתונה האבען מיט דער מיאוסקייט און פערפאלען ווערען אין דעם טויטען שטעדטעל, האט ער געטראכט. די וועלט איז ברייט און אפען פאר מיר. וואס האלט מיך דא? פארוואס קען איך ניט צורייסען די בענדער וועלכע בינדען מיך צו צו דעם הויז? וואס האב איך דא און ווער?..

דא איז ערשיענען א געפיהל... נו, און אסתר? אסתר בינט דיך צו צו דעם הויז! דו האסט זי ליעב!

ליעבע? דא האט איהם א שוידער דורכגענומען! ווי מעג א יונגער מענש, וועלכער האט פערבראכט אלע זיינע יאהרען נאר אין תורה לערנען, דענקען וועגען א ליעבע? ווי וועל איך איך קענען מיינע אויגען פאר מיינע חברים ווייזען? פיעלע פון זיי האבען שוין חתונה געהאט, האבען שוין קינדער. נו האבען זיי דען פריהער זייערע פרויען געליעבט וויסט יעמאנד פון וואס איז ליעבע? נאר איך בין אזוי נידריג געפאלען אז איך קען דיינקען פון ליעבע!

ניין! איך וועל ניט ליעבען! איך שווער איך וועל קיין מאהל, קיין מאהל ניט ליעבען! ניין איך וועל ניט אריין פאלען אין דער נעץ. איך וועל נאך היינט פערלאזען די שטאדט און דאס הויז און קיין מאהל ניט צוריק צו קעהרען. איך וויים נאך ניט ווי אהין צו געהען, צו וועמען זיך ווענדען, נאר איך וועל זאגען רבי שרגאן אז איך וויל געהען קיין פרעסבורג אריין טרעטען אין דער ישיבה. מיין בעשלום וועל איך ניט בייטען.

אסתר! האט ער ניט ווילענדיג אויסגערופען. זעהענדיג זי אין פענסטער בעמערקענדיג ווי הויך די זון איז שוין האט ער געעפענט די טהיר אום ארויסצוגעהען און ווי דערשראקען איז ער געווארען ווען אויפמאכענדיג די טהיר איז אויף דער שוועל געשטאנען די פערזאן פון וועלכער ער האט געדיינקט ביז אין דער לעצטער מינוט.

— דו האסט מיך גערופען, מרדכי? — ווען? האט ער מיט שרעק אויסגערופען.

— עס האט זיך מיר געדאכט אז איך הער דיין קול אין פענסטער, האט'ס מיידעל געענטפערט מיט ציטערנדיגע ליפען, האב איך ווייזט אויס א טעות געהאט, געה איך אוועק...

— זיי געזונד! — האט מרדכי געוואלט זאגען, נאר געגען זיין ווילען האט ער געזאגט עפעס אנדערש:

— יא, איך האב דיר גערופען, אסתר! איך האב דיך אייגענטליך ניט געזעהען נאר דיין בילד שוועבט פאר מיינע אויגען.

— ווילסטו וויסען, ליעבע אסתר די אונענדליכע ליידען וואס איך טראג אין מיין הארצען?

— ווילסטו נעהמען אנטהייל אין מיין קוממער, קום אריין צו מיר אין צימער איך וועל דיר אלעס ענטדעקען.

ברענענדיג פון ליעבע האט זי דער יונגער מאן אריין געצויגען צו זיך אין צימער און האט זי אוועק געזעצט לעבען זיך.

— טהייערע אסתר! האט ער אויסגעשריען האב רחמנות מיט איין אונגליקליכען און הער מיך אוים איידער איך געה אוועק פון דאנען אויף אימער.

— אויף אימער!? — האט אסתר אויסגערופען מיט א ביטערע שטימע — יא, מיין פארגעפיהל האט מיך ניט אפגענארט, איך האב דאס פאראויסגעזעהען. איך האב בעמערקט אז אונזער שטעדטיל, אונזער הויז האט זיך דיר צוגעגעסען. דו שטרעבסט צו עטוואס העכערס, נאר וואס קען איך פאר דיר טהאן?...

— א, ווי גליקליך איך בין! — האט מרדכי אויסגעשריען — דיינע ווערטער האבען מיך ניי בעלעבט. דו ווייסט שוין אלע מיינע געדאנקען און פאר דיר איז מיין הארץ אפען, דאס ווייזט מיר אז מיר זיינען נאהענט איינער צום אנדערען און יעצט ליגט אין דיינע הענד, נאר אין דיינע, מיך אויסהיילען פון אלע מיינע ליידען... איך האב דיך ליעבער פון אלעס אין דער וועלט און אויב דו וועסט מיר מיט דעם זעלבע ענטפערען בין איך דער גליקליכסטער אונטער די מענשען.

— וואס זשע וועט אבער זיין מיט מיין שוועסטער פעסעלע? — האט דאס מיידעל רויט ווערענדיג געזאגט.

— זי וועט זיין אויך מיין שוועסטער! — האט מרדכי געענדיגט און דו מיין טייבעלע וועסט זיין מיין פרוי... ביזטו איינשטימיג?

אסתר האט נאר ניט געענטפערט.

— עס ווייזט אויס אז גאט וויל ניט קיין בוגד צווישען מיר און פעסעלען! גיב מיר דיין האנד, מיין טהייערע.

און ניט ווארטענדיג ביז זי וועט איהם ערלויבען, האט ער גענומען איהר האנד, צוגעטוליעט צו זיין ברוסט, זאגענדיג: קיין זייטיגער איז דא ניטא נאר גאט וועט זיין אונזער עדות אז ווי לאנג איך וועל לעבען וועל איך דיך ניט אויפהערען צו ליעבען.

— אזוי לאנג ווי איך לעב בין איך דיינע! האט אסתר געענטפערט און א קוואל פון גליקליכע טרעהרען האבען זיך א גאס געטהאן פון איהרע אויגען. איך וויל לעבען נאר פאר דיר, מיין טהייערער מרדכי, אזוי ווי איך האב געלעבט פאר דיר פון דער צייט וואס איך האב דיך דערזעהן, און אזוי האבען זיי צווישען זיך שטילערהייט נאך אביסעל גערעדט און ענדליך אז זי איז פון זיין צימער ארויסגעגאנגען האט זי איהם געזאגט. גוט איך וועל ווארטען אויף דיר ביז'ן לעצטען טאג פון מיין לעבען.

— עס וועט ניט דויערען לאנג און דו וועסט זיין מיין געזעצליכע פרוי!

אין דעם זעלבען טאג האט מרדכי פערלאזט דאס שטעדטיל נ. און איז בלומרשט אוועק געפאהרען קיין פרעסבורג אין ישיבה. פיעלע פון דעם שטעדטיל האבען איהם בעגלייט און רבי שרגא איז געוועזען זעהר צופריעדען וואס מרדכי פערשטעהט אז עס איז ניט אידישלעך צו זיין אימער מיט דער כלה אין איין הויז.

5.

דער בריעף

אין א ווינטערדיגען פריהמארגען איז רבי שרגא געזעסען ביים אויווען און האט אריינגעקוקט אין א ספר וועלכעס איז פאר איהם געלעגען.

אין זיין פנים האט מען געקענט דערקענען אז זיינע געדאנקען זיינען יעצט ניט ביים לערנען און זיינע זיפצען האט מען געקענט פערשטעהען אז גרויסע דאגות פרעסען זיין הארץ און ווירקליך: עס איז שוין 5 יאהר זינט מרדכי איז אוועק און ביז יעצט איז נאך פון איהם קיין בריעף ניט געווען. אסתר ווידער איז לכפר און געפין ניט קיין מנוחה איך בין דאקטאר קען ניט אויסגעפינען אין וואס בעשטעהט איהר קרענק. אויסערליך שיינט זי געזונד, אבער זי קלאגט זיך אימער אויף א ווייטאג אין הארצען. אלע פרויען פון דעם שטעדטיל זאגען אז זיי האבען קיין מאהל פון אזא קראנקהייט ניט געהערט.

די קראנקע אסתר איז געזעסען ביים פייער און האט גענעהט עפעס פאר די קליינע קינדער, פעסעלע האט ארויסגעקוקט פונ'ם פענסטער אויפ'ן שנעע, אין דרויסען. מיט א מאהל האט זי דערזעהען עפעס א פרייז צו קומען און פרעגען ווי וואוינט דער רב. ווען ער איז צוגעקומען צום הויז האט ער ארויסגענומען א בריעף און האט דערלאנגט דעם רב.

מיט ציטערענדיגע הענד האט דער רב געעפענט דעם בריעף און אנגעפאנגען לעזען:

„שלום וכל טוב לאהובי מורי ורבי הגאון המופלג החריף הנודע בכל קוצי תבל עוקר הרים ומגלה עמוקות בתורה המאיר הגדול רבי שרגא נ"י!

מורי ורבי! פאר דער צייט וואס איך האב פערלאזען דאס הייליגע געזיכט פון מיין האכגעעהרטען רבין ביז צום היינטיגען טאג בין איך געזונד.

איך וואנדער ארום מעיר ועיר מכפר לכפר און געפין ניט קיין מנוחה, איך בין געקומען קיין פרעסבורג וואו איך האב געהאפט אז דארטען וועל איך געפינען דאס מקום ווי איך וועל אונגעשטערט קענען זיצען על התורה ועל העבודה. נאר דער רב"ש האט מיך פון דארט אויך פערשטויסען און צו מיינע ליידען נעהמט קיין סוף ניט.

און וואס בלייבט מיר צו טהון! עס איז מיר ביטער ווען איך וועל האלטען מיינע יסורים בסוד צו איך וועל זיי ארוים זאגען עפענטליך. נאר איך קען עס אבער שוין מעהר ניט אריבער טראגען און מוז פאר אייך מורי רבי ארויסגעבען מיינע ליידען. פיליכט וועט איהר געפינען עפעס א תחבולה מיך צו ראטעווען פון דעם שטן.

אין דעם טאג וואס איך האב פערלאזען די שטאדט נ. בין איך געגען נאכט אנגעקומען קיין ב. א מיעדער האב איך מיך דערשלעפט צו מיין פעטער דעם שוחט. איך בין דארטען געבליבען נעכטיגען. כחצות הלילה וואו איך האב נאר די אויגען צוגעמאכט האט זיך מיר אויסגעוויזען ווי פון דער ערד קריכט ארויס א קליינע דארע פרוי און קומט גלייך צו מיר.

— ווער ביזטו? און וואס ווילסטו פו מיר? האב איך מיט שרעק אויסגערופען.

(סוף קומט)

פאר אונזער יוגענד

ה. רויזענבלאט:

צום אקערבוים

וועסט אקערען זעען און פלאנצען —
דער וואלד וועט דעם קאפ זיך בעקראנצען
מיט ווייסע און ראזיגע בליהטען,
און גאט דער גערעכטער וועט היטען
פון שטירמישע ווינדען און האגלען
און ברייננגען וועט ער דיר בשלום
דער פויגעל צוריק פון דעם וואגלען...

ס'וועט פאלען דער טהוי און דער רעגען
אויף שטויביגע סטעשקעס און וועגען,
און ער וואס האט איינזאם געטראטען
דעם שטויב און דעם זאמד וועט געפינען
א קיהלען, ערפרישענדען שאטען.

וועסט שניידען און בינדען און דרעשען
ביז ס'וועט זיך, דער זומער פערלעשען,
און צושליסען וועסטו דיין שייער
און מאכען אין שטיבעל זיך פייער..
און דו מיט דיין הויז־פריינד אין שלום
וועסט זיצען און ס'וועט אייך בעהעפטען
איין הייליגער ליכטיגער חלום

——):(——

דאס זיידענע העמדעל

(א מעשה'לע)

יאסעלע איז געבוירען געווארען אין א זיידענע העמדעלע און אין א מזלדיגער שעה. איידער ער איז געבוירען געווארען זיינען זיינע עלטערען געווען זעהר ארעם און אין דעם זעלבען טאג ווען יאסעלע האט די ליכטיגע וועלט דערזעהען איז אויך געווארען ליכטיג אין יעדער ווינקעלע — א גרויס געווינס האבען זיינע עלטערן דיעזען טאג געוואונען. און יאסעל איז ערצויגען געווארען אין גרויסען לוקסוס. א בן יחיד איז ער געווען — איז קיין זאך פאר איהם ניט געווען בעהאלטען, אלעס האט ער אויסגעפיהרט.

וואס עלטער יאסעל איז געווארען אלץ מזל'דיגער איז ער געווען פאר טאטע־מאמע אלץ רייכער זיינען זיי געווארען און זיי האבען אנגעהויבען גלויבען אז דאס זיידענע העמדעל ברייננגט זיי דאס גאנצע גליק און האבען עס דערום קיינמאל פון זיין לייב ניט אראבגענומען... דאס העמדעל האט געוואקסען מיט יאסעלען צוזאמען — אין דער לייננג און אין דער ברייט...

אזוי האט געדויערט א צייט.

יאסעלע איז שוין געווארען א דערוואקסענער בחור און ער האט אנגעהויבען פאדערען צופיעל פון זיינע אלטע פאטער און מוטער. זיינע פערשיעדענע לוקסוסען האבען בדיל הדל געשטעלט די עלטערן און זיי האבען געמוזט באנקראטירען און צום סוף אוועק, פאר חרפה, אין אנאנדער שטאדט.

יאסעל איז אוועק פון זיי און אויפ'ן וועג האט איהם די אלטע מאמע מיטגעגעבען א ברכה, אז כל זמן ער וועט טראגען דאס זיידענע העמדעל אויף זיך זאל ער פון קיין גוטען טאג ניט וויסען, פונקט ווי ער האט פערפינסטערט דעם סוף פון זייערע יאהרען...

יאסעל האט זיך אויסגעלאכט פון זיין מאמעס צוואוינשונגען און ער קלעהרט אז ער האט קיין מורא ניט, אבי ס'זיידענע העמדעל איז מיט איהם — וועט ער שוין ניט פערפאלען ווערען אין דער גרויסער וועלט. נאך אין חדר האט ער געהערט אז ווער עס ווערט געבוירען אין א זיידען העמדעל איז מזלדיג ביז'ן טויט אריין..

אויף א גאנץ אנדער וועג איז יאסעל אוועק.

זיין געלד איז איהם אויסגעגאנגען, האט ער אנגעהויבען לעבען ווי א טרעמפ וואו געגעסען דארט ניט געשלאפען און ארומגעוואנדערט מיט א שייקע גנבים און רויבער. אין די וועלדער פלעגען זיי בעפאלען יעגער און דורכפאהרער, צונעהמען ביי זיי ס'געלד — אבער פון מארד, האט זיך יאסעל אויסגעהיט, ער פלעגט אפט אבריעדען זיינע חברים פון בעגעהן אזא טהאט. זעהר זעלטען פלעגען זיי איהם אבער פאלגען און זיי האבען געטהאן ווי זיי האבען געוואלט און יאסעל פלעגט דערום קריגען גאר א קליינעם חלק פון זייער רויב. עס וועט זיין גענוג פאר דער "ווייבערשער נשמה" (אזוי האבען זיי יאסעלען גערופען צוליעב זיין ווייך הארץ) זאל ער ארבייטען ווי מיר וועט ער קריגען א גלייכען חלק!

J. P. BICKELL & CO.
דזש. פ. ביקעל און קא.
סטענדארד בענק בילדינג טאראנטא.
פריוועט טעלעגראף—זעלטענע בעדינגונג
תבואות און קאטאן סטאקס

J. P. CANNON & CO.
בראקערס
(מעמבערס סטענדערד סטאק עקסטשענדזש)
56 קינג סטריט וועסט, טאראנטא
עדעלייד 3342 — 3343

MARK HARRIS & COMPANY
מארק העריס און קאמפאניע
(מעמבערס סטענדערד סטאק עקס־טשענדזש, טאראנטא.
מייננג שעהרס געקויפט און פערקויפט, ספעציאליסטען אין קאבאלט און פארקופיין.
אונזער סטאטיסטישער דעפארטמענט וועט אייך געבען אויף פערלאנג די לעצטע נייעס וועגען דער נארטה.
סטענדערד בענק בילדינג, טאראנטא

יאסלען האט ביסלעכווייז אנגעהויבען פלאגען דאס געוויסען פארוואס ער איז אוועק פון זיינע טאטע־מאמע און אריינגעלאזט זיך אין אזא סארט לעבען, ער האט אנגעהויבען פלאנעווען ווי אזוי זיך ארויסצודרעהען צוריק פון דער רוייבער באנדע. און ער האט ביי זיך אבגעמאכט איינמאל פאר אלע מאל: אנטלויפען, וואוהין די אויגען טראגען.

אין א פינסטערע נאכט האט ער זיך אויסגעדרעהט פון דער באנדע און איז געלאפען אזוי לאנג ביז ער איז פארטאג אריין אין א שטעדטעל און האט זיך דערפרעגט צום רב. דער רב האט זיך אפילו געוואונדערט, אזוי פריה? יאסעל האט אבער אנגעהויבען וויינען פאר איהם, אז ער האט חרטה אויף זיינע שלעכטע מעשים און ער וויל תשובה טהאן, ווערען צוריק אן עהרליכער איד, ער האט אויך דעם רב דערצעהלט ווי די מוטער האט איהם פערשאלטען, אז ער זאל פון קיין גוטען טאג ניט וויסען — כל זמן ער וועט טראגען דאס זיידענע העמדעל אויף זיך, וואס איז פאר זיי אלע געווען זעהר מזל'דיג — אין די יונגע יאהרען.

— הער צו, מיין קינד! — האט דער רב יאסלען געענטפערט — אויב דו מיינסט ערנסט, מיט'ן גאנצען הארצען תשובה צו טהאן, מוזטו אלעס פאלגען וואס איך וועל דיר הייסען טהאן, אום אבצוקומען פאר דיינע זינד, און במילא וועט שוין דיין מוטער'ס קללה בטל ווערען. גיעב אהער דאס זיידענע העמדעל וועל איך אבשניידען די זוים דערפון, און טראג עס אלס א גארטעל און כל זמן וועסט זיין מיט דעם ארומגעגארטעלט וועט דיר קיין בייז געשעהן, דריי מאל ח"י חדשים (דריי מאל אכצעהן) אומעדום, וועסטו מצליח זיין טארסט אבער ניט הנאה האבען דערפון וואס קומען דיר אנטקעגען און בעטען דארפסט ארויסהעלפען ארימע לייט הילף. ווען די צייט וועט אויסגעהן וועסטו קומען צוריק צו מיר אלס יוסף בעל תשובה און וועסט אויסלעבען גליקליך דיינע יאהרען און דיינע אלטע עלטערן וועלען נאך ווידער האבען נחת אין דיר.

יוסף האט אויף אלעס מסכים געווען. אנגעטהאן דעם זיידענעם גארטעל, זיך צוזעגענט מיט'ן רב און איז אוועק גלות פראווען איבער דער גרויסער וועלט.

וואנדערענדיג איבער וועלדער און פעלדער, דערפלאך און שטעדטלאך, האט איהם געקרעפטיגט און ער האט ער האט ארויסגעהאלפען. דער גארטעל האט איהם געקרעפטיגט און ער האט זיך געפיהלט ווי א גבור. ער האט געארבייט אויף די פעלדער זומער צייט און זעגען האלץ ווינטער צייט און פון זיינע שכירות האט ער נאך ארויסגעהאלפען שוואכע ארימע לייט און קאליקעס.

ארבייטענדיג אמאל אין פעלד האט ער דערזעהען פון ווייטענס א גרויס פייער. בליץ שנעל איז ער אהין געלאפען און ארויסגעראטעוועט פון א קעלער־שטוב אן ארימע אלמנה מיט זעקס קינדערלאך; איינציגווייז האט ער זיי מיט זיין גארטעל ארויסגעשלעפט פון דער ברענענדער הויז און אלע נפשות זיינען ניצול געווארען פון דער שרפה. טויזענדער ברכות האט איהם די ארימע אלמנה געוואונשען ער האט איהר נאך געגעבען א סומע געלד אז זי זאל האבען אויף חיונה.

דעם לעצטען חודש (פון די דריי מאל ח"י) האט זיך יוסף שוין צוריקגעקעהרט צום רב. אויפ'ן וועג דורך א וואלד, האט ער אנגעטראפען א רייכען פריץ וואס איז אנטלאפען פון א באנדע רויבער. יוסף האט אראבגענומען דעם גארטעל, א פאכע געטהאן אין דער לופטען און קיין שריד ופליט איז ניט געבליעבען אין וואלד. דער פריץ האט בעטראכט יוסף'ן אלס זיין לעבענס־רעטער און ער האט איהם געגעבען א זעקעלע מיט גאלד און איהם אויף פערשפראכען א מאיאנטעק, וואו ער וועט קאנען לעבען זיינע אלע יאהרען אין עושר און אין כבוד.

ווען יוסף איז געקומען צום רב האט ער שוין ניט דערקענט זיין וואוינונג. דאס זיידענע העמדעל איז איהם אויך געווען מזל'דיג. אן אוצר האט ער פלוצלונג ענטדעקט אין הויף און ער איז געווארען א גרויסער נגיד און שעהנעם פאלאץ זיצען אלע ארימע פון שטעדטעל און עסען ביים רב געשמאק די סעודה...

יוסף האט אלעס דערצעהלט דעם רב און צום סוף די פאסירונג מיט'ן פריץ. דער רב האט איהם געהייסען צו רוה לאזען דעם פריץ ער זאל בעהער שיקען אהין ארימע לייט פון יענעם געגענד זיי זאלען זיך דארט אביסעל אב לעבען. יוסף האט געגעבען א צעטיל צום פריץ, אז ער זאל דארט שטיצען די ארימע אידען, וועט עס זיין ביי איהם פונקט אזוי אנגעלעגט ווי ער אליין וואלט דארט געוואוינט און גענאסען פון רייכטהום

דער פריץ האט יוסף'ס בקשה ערפילט.

יוסף האט זיך ארויסגעצייגט צו זיין א גרויסער למדן און דער רב האט איהם משדך געווען מיט זיין טאכטער. דער רב האט אויך געשיקט א שטאפעט נאך יוסף'ס עלטערען זיי זיינען געקומען אין די חתונה איז געפראוועט געווארען ווי עס פאסט פאר לומדים און אויפגעקומענע גבירים.

יוסף'ס עלטערן האבען זיך געפרעהט וואס אויף דער גרויער עלטער האבען זיי נאך ווידער דערלעבט נחת אין זייער בן יחיד. און האבען גאט געדאנקט וואס זיי קאנען איצט שטארבען רוהיג — פערזארגט מיט א קדיש.

אין דאס זיידענע העמדעל הענגט נאך עד היום ביים רב אין פאלאץ און ווער עס קומט אהין אריין ליעזט ער אויף דעם די איינגעקריצטע אותיות דאס דערצעהלען אלעס וואס האט פאסירט פון יוסף'ן געבורטס טאג אן.

ש. מרדכי'לע.

א מחזור

איז דער ענטפער צום רעטעניש פון לעצטען זונטאג.

פאלגענדע האבען געטראפען:

יעקב בעדער, אהרן ראזענצווייג, שרה שווארץ, משה האנין, אברהם בוים האליז און ציפע לאסקער

WAR LOAN
DOMINION OF CANADA
מלחמה הלואה
די דאמיניאן אף קענעדע
גיט ארויס באנדס אויף $100,000,000 אויף 5% אינטערעסט, און וועלכע ווערען פעליג דעם ערשטען אקטאבער 1931
די באנדס זענען צאהלבאר לויט דעם ווערטה אין
אטאווא האליפאקס, סט. דזשאהן, שארלאטטאון, מאנטריאל, טאראנטא, וויניפעג, רעדזשיינא, קאלגארי און וויקטאריא
אינטערעסט ווערט געצאהלט האלב־יעהרליך, דעם ערשטען אפריל און דעם ערשטען אקטאבער
דאס קערן און דאס פראצענט ווערט געצאהלט אין גאלד
די באנדס ווערען ארויסגעגעבען אויף 97½ פראצענט
פאר דער צייט ביז צום ערשטען אפריל 1917 וועט באצאהלט ווערען די גאנצע סומע פאר א האלב יאהר אינטערעסט.
די איינגאהמע פון דער הלואה וועט פארברויכט ווערען בלויז פאר מלחמה צוועקען.

דער פינאנץ מיניסטער גיט ארויס די אויבענדערמאהנטע באנדס אין נאמען פון דער רעגירונג פאר סובסקריפשאן אויף 97½ פראצענט וועלכע דארפען אויסגעצאהלט ווערען אויף פאלגענדען אופן: —
10 פראצענט ביים אויסמאכען דעם אפליקיישאן.
30 " ביז צום 16־טען אקטאבער 1916,
30 " " " 15־טען נאוועמבער "
27½ " " " 15־טען דעצעמבער "

די גאנצע סומע וואס איז בעשטימט פאר די באנדס איז בעגרענעצט צו א הונדערט מיליאן דאלאר, ניט אריינגערעכענדיג די סומע וואס די באנדס דארפען אנטרעפען מעהר וויפיעל זייער ווערטה איז אין מזומן געלט, לויט ווי דאס איז בעשטימט אין דעם פראספעקט פון דער מלחמה הלואה פון דעם 22־טען נאוועמבער 1915.

יעדער וואס קויפט די באנדס האט דאס רעכט צו בעצאהלען די גאנצע סומע אויף איין מאהל, דעם 16־טען אקטאבער 1916, אדער ראטענווייז אויסצאהלען אין די פאלגענדע דאטען וואס זענען בעשטימט. און אויף א דיסקאונט פון פיער פראצענט א יאהר. אלע צאהלונגען דארפען געמאכט ווערען צו א געטשארטער באנק און אויף דעם נאמען פון דעם פינאנץ מיניסטער. אויב איינער פארפעהלט צו בעצאהלען איינע פון די ראטען וועלכע איז פעליג געווארען, שטעלט ער אין סכנה דאס פריהערדיגע איינגעצאהלטע געלט פאר פאלען צו ווערען, און זיינע געקויפטע באנדס זאלען ביי איהם צוגענומען ווערען.

סובסקריבשאנס וועלכע ענטהאלטען א דעפאזיט פון צעהן פראצענט פון דער סומע מוזען געשיקט ווערען דורך א געטשארטער באנק, אלע ברענטשעס פון געטשארטע בענק וועלען אננעהמען סובסקריפשאנס, און ארויסגעבען פראוויזארישע רעסיטס.

די דאזיגע הלואה איז אווטאריזירט לויט א געזעץ פון קאנעדער פארלאמענט, און דאס קרן מיט'ן אינטערעסט וועלען ווערען פאררעכענט פאר א חוב צו דער אלגעמיינער רעגירונגס הכנסה.

פארמען פון די אפליקיישאנס קען מען בעקומען אין אלע ברענטשעס פון געטשארטעטע בענק אין קענעדע, און אין די אפיסעס פון דעם אסיסטענט רעסיוועור דזשענעראל אין קענעדע.

סובסקריבשאנס ווערען אנגענומען בלויז אויף סומען פון גאנצע הונדערטע דאלארס.

אין פאל איינער נעהמט בלויז א טייל פון די באנדס וועלכע זענען געווען בעשטימט פאר איהם, וועט דער איבערשוס פון זיין דעפאזיט צוגערעכענט ווערען צו דער צאהלונג וועלכע וועט זיין פעליג אין אקטאבער.

די וועלכע האבען געקראגען פראוויזארישע רעסיטס אויף זייערע אפליקיישאנס וועלען בעקומען אנוויזונג־סערטיפיקייטס וועלכע מען קען ניט דיסקאונטירען, און אויך ניט אויסגעביטען ווערען אויף רעדזשיסטרירטע באנדס.

נאך דעם ווי די אנווייזונגס־סערטיפיקייטס וועלען אין גאנצען זיין אויסגעצאהלט, און די באנק וועט זיין אונטערגעשריבען אז זי האט ערהאלטען דאס געלט, און פארבעריט מיט א קופאן מעגען אזעלכע אנווייזונגס־סערטיפיקייטס אויסגעביטען ווערען אויף באנדס וואס יעדער איינגעהאלטענער איז בערעכטיגט צו קריגען געלד אויף זיי, אדער באנדס וואס זענען רעדזשיסטרירט בלויז אויף דעם קרן אדער אויף דער גאנצער סומע, לויט נאך דעם ווי דער אפליקיישאן איז אויסגעמאכט. די אנוויזונגס־סערטיפיקייט וועלען צוגעשיקט ווערען דורך די געטשארטעטע בענק.

די דאזיגע ארויסגעגעבענע באנדס וועלען זיין אויסגענומען פון טעקסעס, אריינגערעכענט איינקום־טעקסעס, וואס דער קענעדער פארלאמענט וועט ארויפלעגען.

די באנדס מיט קופאנס וועלען זיין ארויסגעגעבען אויף די סומען פון $100, $500, $1000. פולע רעדזשיסטרירטע באנדס אהן קופאנען וועלען זיין אויף די סומען פון $1000. $5000. און העכער, לויט די איבריגע אויטאריזירטע סומען.

די באנדס וועלען ווערען אויסגעצאהלט, ווען זיי וועלען ווערען פעליג, לויט זייער ווערטה, אין דעם אפיס פון פינאנץ מיניסטער און אין אפיס פון דעם רעסיוער דזשענעראל אין אטאווא, אדער אין די אפיסעס פון דעם אסיסטענט רעסיוער דזשענעראל אין העליפאקס, סט. דזשאהן, שארלאטטאון, מאנטריאל, טאראנטא. וויניפעג, רעדזשיינא. קאלגארי, אדער וויקטאריא.

דער אינטערעסט אויף פולע רעדזשיסטרירטע באנדס וועט ווערען אויסגעצאהלט דורך א טשעק וועלכער וועט ווערען אויסגעצאהלט פון דער פאסט. אינטערעסט אויף באנדס מיט קופאנס וועט ווערען אויסגעצאהלט דאן ווען די קופאנס וועלען ווערען איבערגעגעבען, סיי א קופאן אדער א טשעק וועלען קענען ווערען אויסגעביטען פריי אין אלע געטשארטעטע בענק.

יעדער וואס וועט וועלען אויסבייטען זייגע פולע רעדזשיסטרירטע באנדס וועלכע האבען ניט קיין קופאנען אויף $1000 באנדס מיט קופאנס וועט דארפען בעצאהלען 25 סענט. און די וועלכע וועלען האבען באנדס מיט קופאנען וועלען קענען אויסבייטען אויף פולע רעדזשיסטרירטע באנדס אויף אויטאריזירטע סומען אהן קופאנען, אויב זיי וועלען אויסמאכען אן אפליקיישאן צום מיניסטער פון פינאנץ, און וועלען אויך דארפען צאהלען 25 סענט.

די בוכהאלטעריע וועגען דער הלואה וועט געהאלטען ווערען אין דעם פינאנץ דעפארטמענט אין אטאווא.

עס וועט אויסגעמאכט ווערען אן אפליקיישאן אויף א געהעריגען אופן ארויסצולאזען די באנדס אויף דעם סטאק־עקסטשיינדזש אין טאראנטא און מאנטריאל.

אנערקענטע סטאק בראוקערס וועלען קריגען א קאמישאן פון איינפערטעל פון איינס פראצענט פון די באנדס וואס וועלען פארקויפט ווערען דורך אפליקיישאנס וועלכע וועלען האבען אויף זיך דעם סטעמפ פון דעם בראוקער, דערפאר, אבער וועט ניט געגעבען ווערען קיין קאמישאן, אויף קיין חלק פון די באנדס ביים איינצאהלען אדער ביים איבערנעהמען די באנדס לויט ווי דאס איז פארגעשריבען אין דעם פראספעקטוס פון דעם 22־טען נאוועמבער 1915. עס וועט אויך ניט געגעבען ווערען קיין קאמישאן אויף אפליקיישאן־פארמס וועלכע וועלען ניט זיין געדרוקט פון דעם קעניגס דרוקער.

די סובסקריבשאן ליסטען וועלען ווערען געשלאסען ענטוועדער דעם 23־טען סעפטעמבער 1916 אדער נאך פריהער.

פינאנץ דעפארטמענט, אטאווא. סעפטעמבער דעם 12־טען 1916.

$16

א פאר ווערטער צום טאראנטער פובליקום !

מיר גלויבען אז אלע פון אייך ווייסען דאס די

עקסעלענט טיילארינג קא.

מאכט סוטס בלויז פאר 16 דאלאר און דאך האבען מיר געמאכט גוטע געשעפטען באטש מיר רעכענען אזא ביליגע פרייז. דאס איז דערפאר ווייל מיר האבען א גרויסע צאהל קאסטימער, און די קאסטימער האבען מיר דערפאר ווייל אלע זענען צופריעדען פון אונזער ארבייט.

אבער ווי איהר ווייסט איז איצט א מלחמה אויף דער וועלט און אלעס שטייגט אין פרייז, און בפרט וואלענע ווארעס, האבען מיר בעשלאסען כדי אנצוהאלטען די צופריעדענהייט פון אונזערע קאסטימערס צו העכערען דעם פרייז אויף זעהר אן אומבעדייטענדען פראצענט

מיר האבען שוין אימפארטירט א גרויסען סמאק פאל ווארעס פון די לייטעסט סטיילס, מיר גאראנטירען אז איהר וועט זיין צופריעדען.

יום טוב איז נאהענט, און איהר דארפט זיך ניט פערלאזען אויף דער לעצטער וואך. קומט בעצייטענס.

The Excellent Tailoring Co. - 256½ Queen St.W. Pnone Adel. 2011

S. WHYNE, Manager

$16

דער „אידישער זשורנאל"

ה. ווינבערג פרעזידענט און דזשענעראל מענעדזשער
די איינציגע אידישע טעגליכע צייטונג אין'ם פראווינץ אנטעריא
סענעדיען דזשואיש פאבלישינג קאמפאני לימיטעד—ארויסגעבער
251-253 קווין סט. וועסט טעלעפאן עדעלייד 3967
סובסקריפשאן פרייז: 3,50 א יאהר איינצעלנע קאפ. 1 סענט

שכרות און „געמבלעריי"

פון ערא

שכרות און „געמבלעריי", ביידע זענען פיליכט אזוי אלט ווי די מענשליכע ציוויליזאציע.

דאס ערשטע וואס דער רויט הויטיגער אינדיאנער האט איבערגענומען פון דעם ווייסען, איז געוועזען "דער ביטערער טראפען".

נאך גאר אין אלטע צייטען מיט הונדערטער יאהרען צוריק פלעגט דער מענש שוין שפיעלען מיט פערשיעדענע סארטען שפיעלען, די דאמאלדיגע פארמען פון געמבלעריי.

מען האט אמאל געפרעגט אן ארבייטער פיהרער, וואס איז דער ספעציעלער שטריך פון די ארבייטער פון זיין יוניאן, און דער ענטפער איז געווען "אז ווען זיי וואלטען ניט אזוי פיעל געשכורט, וואלטען זייערע בעדינגונגען פיעל בעסער געוועזען".

ווען מען וואלט די זעלבע פראגע געשטעלט א אידישען ארבייטער-פיהרער וואלט דער ענטפער געדארפט זיין. "ווען זיי וואלטען ניט אזוי פיעל געגעמבעלט, געפאק'שענט, און געפאוקערט, וואלט זייער לאגע פיעל בעסער געוועזען.

שכרות איז א פערשפרייטע זאך, אבער נאר ביי קריסטען, און אויך דארטען זוכט מען מיטלען ווי אזוי עס צו לעזען.

אט, האט דאך, די פראווינץ אנטעריא שבת געמאכט א פערזוך צו לעזען די שכרות פראגע, פערבאטענדיג דעם בראנפען פערקויף, און אויך די פראווינץ בריטיש קאלומביא איז געגאנגען טרוקען.

ביי אונז איז די געמבלעריי פערשפרייט אין אזא גרויסער מאס, ווי ביי זיי די שכרות און דא ווערט ביי אונז גאר ניט געטהאן פאר דעם, עס אבצושאפען אדער אונטערברעכען.

א אידישער ארבייטער, געשעפטסמאן אדער סתם מענש, פערברענגט דעם זונטאגדיגען גאנצען טאג אין "אוקשען פינאקעל".

עס איז ניט קיין נייעס אז איינער זאל פערשפיעלען זיינע גאנצע פערדיענסטען און "פאוקער"

אין וויפיעל אידישע הייזער הונגערט די פאמיליע, צו דער צייט, וואס דער מאן פערשפיעלט יעדען סענט אין קארטען.

וויפיעל געשעפטסלייט האבען געמוזט באנקראטירען, ווייל זיי האבען זייער קאפיטאל פערלירען אין רייסעס ?

אמת, עס געמבלען אלע פעלקער, ביי אידען אבער איז עס שוין אן עפידעמיע.

א אידיש הויז וואס האט ניט קיין טאליע קארטען ליגען אויף'ן "מענטעל-פיעס" איז א זעלטענהייט צו געפינען.

אזוי איז עס א גאנץ יאהר, און הונדערט מאל ערגער איז עס נאך אין די ווינטער אבענדען.

זומער אין די גרעסטע היצען, קען מען געפינען הונדערטער אידען וועלכע שוויצען ביי קארטען, אין די ווינטער חדשים זענען זיי אין די טויזענדער.

אפטמאל ארבייט מען אב א גאנץ שווערע וואך אין דער סטאר אדער אין שאפ, און אין איין זונטאג בלייבען די פערדיענסטען אויף'ן קארטען-טיש. און א זעלטענהייט איז צו געפינען א אידישען יונגען מאן וועלכער זאל ניט זיין פערקאכט אין דעם קארטען שפיעל.

"איך שפיעל ניט אין קארטען", דאס ווערט ביי א אידישען יונגען מאן פערעכענט פאר א מעלה, מיט וועלכער מען ריהמט זיך, און ניט ווי קיין געוועהנליכע זאך.

מען דערצעהלט אז ווען דער לאווא שפייענדער וועזאוויוס האט מיט זיין פייערדיגען אויסגוס בעשאטען די שטאדט פאמפעי, האבען די פאמפעיער עס ניט געפיהלט אזוי שטארק זענען זיי פערנומען געוועזען מיט'ן געמבלען, און ביי די שפיעל-טישען האבען זיי די קברים זייערע געפונען.

ווען דער פראנצויזישער קעניגליכער שלאס ווערסייל איז בעפאלען געווארען פון דער איפגערעגטער מאסע, איז די קעניגין מאריע אנטאנעט פערנומען געווען ביים שפיעל טיש, און טראץ דעם וואס איר לעבען איז געווען אין געפאהר האט זי זיך ניט געקענט אבריימען פון דעם.

רעדט מיט א אידישען יונגען מאן, וועט ער גלייך דערצעהלען וועגען זיין העלדישקייט אין קארטען, און ווי אזוי ער נארט אב זיין געגנער.

די זונטאגס וועלכע זענען אין טאראנטא פערבאטענע, זענען פאר דיעזע מענשען ווי געוואונשען. מען שפיעלט אין דער פריה, נאכמיטאג און אין אבענד שפיעלט מען יעצט פון דאס ניי.

ווי לאנג איז עס געוועזען אין אונזער טאראנטא ווען מען האט אין א שעהנעם זונטאג אבענד ארעסטירט אלע גבאים פון א געוויסער שוהל וועלכע מען האט געטראפען ביי דער הייליגער און וויכטיגער ארבייט — שוויצען איבער דעם קליינעם ש"ס.

וואלט ניט געוועזען א פלאן, אז אויך דער אידישער גאס זאל עטוואס געטהאן ווערען צו דעם, אבצולעשען אביסעל דאס פייער פון דעם אידען צו קארטען.

אפשר וואלטען מיר דאן געהאט ווייניגער רואינירטע און צושטערטע אידישע פאמיליעס.

יעצט ווען עס געהט צו ווינטער, צו דער "קארטען" ביזי, מעג מען א טראכט געבען וועגען דעם.

מיר די קאנגרעגיישאן בית ישראל אנשי מינסק

מאכען בעקאנט דאס אויך דיעזען יאהר איז אונז געלונגען צו בעקומען דעם בעוואוסטען

חזן קאפלאן

צו דאווענען דיעזען ימים נוראים ביי אונז מיט א גוט איינשטודירטען כאהר. מיר ברויכען ניט צו אדוועטייזען חזן קאפלאן ווייל יעדער ווער עס האט געהאט דאס פערגעניגען צו הערען חזן קאפלאן פאר די לעצטע 10 יאהר ווייס דאס צו דאווענען מיט חזן קאפלאן איז ניט נורא פערגעניגען נור מען בעט זיך אויך אויס א גוט יאהר, מיר דאווענען אין דעם גרויסען

בראדוויי האל 450 ספדיינא עוועניו

וועלכער איז יעצט איבערגעפיקסט געווארען מיט אלע בעקוועמליכקייט, עקסטרא ווענטילייטשאנס איז געמאכט געווארען זא דאס עס וועט זיין לופטיג און בעקוועם. בעזארגט אייך מיט טיקעטס פאר צו דאווענען אין קאנגרעגיישאן אנשי מינסק מיט חזן קאפלאן און מיר וועלען זיכער אויסבעטען א גליקליכען יאהר. סליחות וועט מען זאגען אין האל פריי.

זעלטענע געלעגענהייט

א 15 דזשועל ניקעל מואוומענט גאלד וואטש 14 קערעט

—בלויז פאר א קורצער צייט—

ספעציעל רעדוצירט $36.00 פון דעם האלסייל פרייז

KLING BROTHERS
125 Queen W.—Phone M. 2354

פעדלערס און סטאר קיפערס

די בעסטע סגולה אנצוהאלטען קאסטומערס און צו מאכען געלד איז צו קויפען דרייגודס, ריינקאוטס, מענס גודס, דזשועלרי און נאוועלטיס ביי קאפלאן און קא.

האלסייל און דזשאבער 229 קווין סטריט וועסט טאראנטא, דער בעוואוסטער האלסייל פלאץ וואו פיעל פעדלער זיינען בערייכט געווארען. דזשאבלאטס זיינען שטענדיג רעדי. ארדערס פינקטליך אטענדעט.

קאפלאן און קא. דזשאבער 229 קווין סטריט וועסט, טאראנטא אנט.
טעלעפאן ארעלייד 8772.

נעהמט וואו אלע נעהמען

אלע שניידער און פעדלער קויפען זייערע וואארעס און טרימינגס פאר סוטס און אווערקאוטס ביי

לובינסקיס די ספעציעלע אגענטען פון גרעסטע און בעסטע ענגלישע און סקאטלענדער וואלען מיללס

פאר וואר ניט איר אונזער נאמען איז א גאראנטי פאר קוואליטעט און ראאיעלע בעהאנדלונג. אונזערע פאל סורטינגס ווארעס שוין ערהאלטען.

J. LUBINSKY, Wholesale Woollens 248 Simcoe Street,
Toronto
TELEPHONE MAIN 6446

כשר וואורשט פעקטארי

איהר בעקומט ביי אונז אימער די געשמאקסטע, פרישסטע און בעסטע סאסעדזשעס. וואורשט. סאלאמא. פאסטראמא. צונגען און אלע סארט פליישען און פיש.

פערלאנגט איבעראל טערדימאנ'ס כשר סאסעדזש מיט'ן רויטען לייבעל.

266 פארלאמענט סטריט
טעלעפאן מיין 909
ארדערס דעליווערט איבעראל.

ווילט איהר סייפען 10 ביז 15 מייל א טאג?

דאן קויפט א רעמבלער, אדער אימפעריאל בייסיקל.

ביי די איינציגע אידישע אגענטען פון די קענעדע סייקעל מאטאר קא. אין 163 ענגעס סט. ש. הימעל פראפ. פאהן עד. 3582.

אונזער מאטא, ריעלע בעהאנדלונג, ארבייט גאראנטירט, מעסיגע פרייזען אטאמאבילס צו פערענטען, 150 א שטונדע

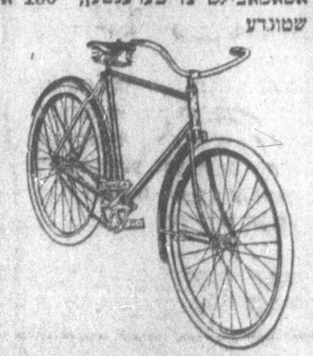

קארפענטערי

איך נעהם אן אלער - האנד דזשאב ארבייט. קארפענטעריי און בולדינג רעפּערס. אלע סארטען ארבייט גוט געמאכט צו די ביליגסטע פרייזען.

דזש. פאסקאל
113 שערבאורן סט.
שיקט א פאסט - קארד און איך וועל זאפארט קומען.

מעקלאוד וויקבייסיקלס פידקעש

ר. דז. מעקלאוד
181 קינג סט. וו. פאן אד. 1582

לשמוע אל הרנה ואל התפלה

מיר די חברה תפארת ישראל אנשי אסטראווצע

דאווענען היינטיגע ימים נוראים מיט די בעסטע אידישע בעל תפלות אין

„מוזישען טעמפעל"

אויף יוניווערזיטי עוו. (נעבען קווין סט.)

עס איז א גרויסער ריינער, ליכטיג ער האל.

פרייז פאר טיקעטס: סינגעל 50 סענט

טיקעטס צו בעקומען אין 47 סענטר עוו. און ביי אלע מעמבערס פון דער קאנגרעגיישאן.

EATON'S COAL
The Very best, We guarantee every ton and best service, order now save 50 % Phone College 1036

איטאנ'ס קויהלען

די בעסטע אין מארקעט

מיר גאראנטירען יעדען טאן ארדערס יעצט סייפט 50 פראצענט
טעלעפאן קא. 1036

בארגיין בארגיין

די בעסטע ענטרעסייט קויילען פיר סטאוו אונד פארניס

וועלכע בעזיצען איין שטארקע פייער ענד זענען פריי פון סטאנס ענד פון פיעל עשים פיר ארדערס וואס וועלען אריינקומען ביז דעם 20-טען סעפטעמבער

$7.75 א טאן

די וואג גאראנטירט מיט איין רעסיט פון סיטי סקייל.

די אנטעריא קאהל קאמ. 62 בעווערלי סט. טעלעפאן ארעלייד 2558

עלטערען אויפמערקזאם !

דער בעוואוסטער העברייאיש אידישער לעהרער

ז. סאקאל

מאכט בעקאנט די עלטערען, וועלכע ווילען געבען זייערע קינדער א בעסערע אידישע ערציהונג, דאס ער שטעלט יעצט צונויף איינינע גרופען - לעסאנס, בעשטעהענד פון אבסאלוטע אנפאנגער ביז אזעלכע קינדער, וואס ווילען זיך פערפאלקאמען אין דער העברייאישער שפראך. יעדער גרופע וועט בעשטעהן פון א זעהר בעגרענעצטע און געקליבענע צאהל תלמידים. ווענדעט זיך גלייך דורכ'ן טעלעפאן אויף דעם אדרעס פון חזן וולאדאווסקי: קאל. 1076 אדער פערזענליך און שריפטליך:

S. Socol 172 St. Patrick St.

ליידיעס קויפט ניט נאך בארגיינס

מאכט ניט רייך די גרויסע דעפארטמענט סטארס מיט אייער געלט ! קויפט פאר אייער געלד א ריכטיגען גארמענט, עס קאסט אייך ניט טייערער און איהר וועט זיין צופריעדען. מיר פערקויפען סקוירטס און דרעסעס פאר מאנופעקטשורינג פרייזען. מירמאכען סוטס סקוירטס און דרעסעס צו די ביליגסטע פרייזען. אונזערע טויזענדער פאטראנייזער זיינען די בעסטע גאראנטי דאס איהר וועט זיין צופריעדען

די דאלאר סקוירט האוז, 11 אר טהור סט.. פאן קאלעדזש1388.

נאטיס : ארדערס פאר יום טוב ווערען אנגענומען ביז דעם 30-טען סעפ.

מ. העלער

176½ קווין סט. וועסט טאראנטא

נייעס פאר אידען !
איין אידישע סטאר פאר אידען

מיר מאכען אלערליי דזשועלרי גלייך אויף'ן פלאץ. חתונה רינגע, געמאכט ווייל איהר ווארט. מיר פיקסען אלערליי דזשועלרי פאר דעם ביליגסטען פרייז.

14 קערעט חתונה רינגען 80 סענט א פעניוווייט. 18 קערעט חתונה רינגען $1.00 א פעני-ווייט.

וואטשעס געקלינט גוט און גאראנטירט, 40 סענט. מיין ספרינגס 40 סענט, הייר-ספרינג 40 סענט, דזשועלס 40 סענט, סטעמס 50 ס

מיר מאכען אייערע אלטע דזשועלרי ווי ניי פיר א קליינעם פרייז. אלערליי ברילען ריכטיג געפאסט צו אייערע אויגען 98 סענט

מיר גיבען אייך ראיעלע סחורה פאר דעם ביליגסטען פרייז.

MEET ME AT THE FIRESIDE Strand YONGE NEAR KING CONTINUOUS 10 AM. TO 11 P.M. MATS 5¢-10¢ EVES 5¢-10¢-15¢

מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך בארגיי בערנארא אין

דער שטן פון רייכטהום
דער בעוואוסטער כאראקטער ווי פון פאטאש און פערלמוטער
די נאכפאלג פון
ווער איז שולדיג
דער פערלארענער גן עדן,
און עכט לאכענדיגע קאמעדיע פאטהי מלחמה נייעס און סטאר סטרענד פאסירונגען

מאטענייעס 10 און 15 סענט. HIPPODROME אווענדס 10. 15. 25 סענט.

די וואך פון מאנטאג סעפטעמבער 18
הויפט אטראקשאן איםפרעסיוו טרייענגעל פיטשור
„שעלל 43"
צייגענדיג די וועלט אין מלחמה
ה. ב. ווארנער און עניד מארקארעט און דריו, מיטיקס און קאמעריענס
קיסטאן פילם קאמעדיעס
ספעציעלע פיטשור, עלען און פראנסיס
וואונדערבארע זינגערס און טענצערס
זשאגלינג דעלייל, מייסטער זשאגלער
וויליאם אווערי און קא. אין א דריי טאון
גארדאן און גרעהעם, מאנאלאגיסטס
ספעציעלע עקסטרא אטראקשאן
5 — הארמאני גוירלס — 5
מוזיקאלישע אפפערינג די קוקס, זינגערס, טענצערס און אינסטרומענטאליסטס

LOEW'S YONG ST. THEATRE

אונאונטערבראכענע פארשטעל.
12 מיטאג ביז 11 נאכמיטאג
סטיוארט מארפי און קליין סטאנדארט טריא
דער סיסטעם, בען הארניי
דזשער מענסיאן און קאמפאניע אין דזשיימס אונגליקען פענטעל און שטארק

איך האב קיינע ברענטש סטארס.
איך בין דער איינציגער אגענט פאר דער כשר סאסעדזש קאמפאניע פון שיקאגא, וועלכע מאנופעקטשורט דיא בעסטע ווארשטען און דעליקאטעסען.

הערים'
דעליקאטעסען סטאר
178 קווין סטריט וועסט
טעלעפאנירט אייער ארדער מיין 2464.
דיזק גראף פראפרייטאר

מר. דייוויס
פון 167 עגנעס סטריט

ווינשט בעקאנט צו מאכען. דאס איך מאך באיעס סוטס און גויערלס קויטס האלסייל און ריטייל קומט און איבערצייגט אייך

אויב איהר ווילט שפארען געלד אין דער יעצטיגער מלחמה צייט ?

שיקט אייערע אלטע קליידער
— צו —
ל. ווהייט און סאנס
270 קווין סטריט וועסט

די בעסטע אידישע קלייערס, פארבערס, פרעסערס און ריפיירערס און מיר וועלען מאכען אייערע קליידער ווי נייע.

טעלעפאנירט עדעלייד 2015
מיר רעניטען פולל דרעסס סוטס, פרינץ אלבערטס און סילק העטס פיר חתונות און בעללער.